

Kpanbara BARKPERII munlee

Ki jiin 2 Barkperii gbouŋ na po

Gbouŋ na tukin ki beerit Israel naan yent nan Juda naan yent poe. Barkperii gboun-sinsinn nan Barkperii gbouŋ ŋanlee na din tee gboun-yemmire, ki bi tan bokit ki li tee gbant ŋanlee. Baatusir ni, bi yi gbouŋ maŋe 2 Kronikils.

Biaŋinba ki kpanbar Solomonn miar Yennu yanfoon po

(1 Kpanbara 3.1-15)

¹ Solomonn, wunba tee kpanbar Defid bija na din dia Israel tingbouŋ ki ŋmakitir fanu, ki u Yomdaano Yennu teen piisin u paak, ki te ki u naangbouŋ kpai.

² Kpanbar Solomonn din pak nan Israel teeb nba tee kunkonkonna saakab ki gorii niib tusir tusir nan kobik kobik, nan barbuura, nan Israel booru saakab, nan naakuut saakab nan nilee nba be Israel tiŋ ni, ³ a bin wei u poor, ki bin saan Gibeonn, kimaan Yennu lanbouŋ nba ki ŋoo Yennu toontunno Moses ŋammir kunkoouk paak na din be leŋe. ⁴ Yennu molor lakir na din be Jerusalem-e. Li din be lanbouŋ nba ki kpanbar Defid din chaan, yoo nba ki u nyii nan molor lakir maŋ Kiriaf Jearim ki baar nann na nie. ⁵ Kutmont binbintir nba ki Be-salel, wunba tee Uri bija, ki u yeeja tee Hur na

din ɲammir na mun din be Gibeonn-e, Yennu lanbouŋ na toonn. Leɲe ki kpanbar Solomonn nan niib na kur din jiantir Yennu. ⁶ Kpanbar Solomonn din saan Yennu lanbouŋ na boore, ki saa mann mujoonu Yenpiinii maruŋ, kutmɔnt binbintir na paak, ki jiant Yennu. U din kp̄ii bonkobot tusir ki joor muu li paak.

⁷ Li daar nyiok ki Yennu dɔkit Solomonn paak ki yetɔ a, “A loon bee ki man turani.”

⁸ Ki Solomonn jiin a, “A tun a lonchiɔŋ ki tur a toontunno, n baa Defid, yoo nba gar, ki motana ki a te ki n set u seenu ni ki dii naan.

⁹ N Yomdaano Yennu, gbeent mɔsonn nba ki a sat ki tur n baa Defid na. Fine dinnin naan a mii dia niib nba yab ki kaa kann na. ¹⁰ Li paak, turimin yanfoon nan bannu nba ki n saa fit dia niib na. Nna-i kaa, n saa teen nlee ki dia a niburuŋ na?”

¹¹ Ki Yennu yet Solomonn a, “A gann linba ɲana. A bo saa fit boin mɔkint koo likirii po, koo yudantuk po, koo a datai n kpo po, ki bia fit boi a mɔŋ manfofoouk po, ɲaan ki a boi yanfoon nan bannu po, a lin te ki a fit dia n niib nba ki n teena bi kpanbar na. ¹² N saa tura yanfoon nan bannu, ki bia pukina gor nan likirii nan yudantuk, ki lin gar kpanbara nba dii a liik, nan binba saa wei a poor.”

Ki jiin Kpanbar Solomonn paŋ nan mɔkint po

(1 Kpanbara 10.26-29)

¹³ ɲanne ki Solomonn nyii Yennu lanbouŋ nba be Gibeonn, ki li tee Yenjiantboor na, ki saan Jerusalem. Leɲe ki u din saa dia Israel

teeb. ¹⁴ U din mək taantorit tusir nan kobii ɲanna, nan taanjakitii tusaa piik nan ɲanlee. U din te yemm be Jerusalem-e, ki leeb mun be digbanlia ni. ¹⁵ U naan yoo, salimpeena nan salimmɔna din nyɔr Jerusalem nan tana nba nyɔr biaɲinba nae, ki kpekii bia gbee ki tee nan sinsabii nba be Juda yent ni kunkonbis paak biaɲinba na. ¹⁶ Kpanbar na toontunnae din gorii ki ɲmakitir taanii nba nyi Musri nan Silisia ki kɔɔ u doo ni, ¹⁷ nan taantorit nba nyi Ijipt ki kɔɔ na. Ki bi din kɔi Hef nan Siria kpanbara taanii nan taantorit, ki taantoruk daauk tee salimpeenkuna piik nan ɲanɲmu, ki taamm daauk mun tee salimpeenkuna ɲanna.

2

Ki jiin Yenjiantu ɲasaakak maanu siir teenu po

(1 Kpanbara 5.1-18)

¹ Kpanbar Solomonn din dukin nan wun maa ɲasaakak ki lii tee siaminba ki bi sii jiantir Yennu, ki bia maa u mɔɲ ɲaak. ² U din gann jab tusaa piinlore, ki bi sii jikin tanmaabona, ki gann jab tusaa piinniin, ki bi sii koi tana joot ni, ki jab tusaa ɲantaa nan kobii ɲanloob tee binba sii gorii toontunna na.

³ Solomonn din tun toonii Taya kpanbar Hiram boor ki yet a, “ɲaant ti lakin kii di daak nan faa din tuu be nan n baa Defid biaɲinba ki din kɔiɔ kpek taabii a wun maa u ɲaak na. ⁴ N yaa man maa ɲaake ki baakit n Yomdaano Yennu. ɲaak na sii tee kasii

boor nba ki min nan n niib sii jiantir Yennu-
e, ki jikit bonnunubit ki jokin, siaminba ki
ti sii teeno kasii boroboro yoo kur na, leje
ki ti sii teeno mujoonu Yenpiinii sanyiok ni
nan daajoouk kur, nan li foon daar kur, nan
ɲmaapaan jaamm kur, nan kasii daa kur, ki
baakit ti Yomdaano Yennu. U wannit a tii dia
sennu man yoo kur. ⁵ ɲaak nba ki n yaa man
maa na, li sii yab bonchiann, kimaan Yennu
tee Yenjaann ki gar yennii nba be. ⁶ Soɔ kan
fit maa ɲaak ki tur Yennu, kimaan sanpaak
nan sanpagbant yabint ɲaan u kan fit koɔ li
ni. Ki maa yaa n maa Yenjiantu ɲasaakak
na, li tee siaminba ki n sii jokin bonnunubite
ki teeno. ⁷ Tɔn, turimin niro nba moɔk yan
ki saa fit jii salimmɔna nan salimpeena nan
kutmoɔnt nan kutlia ki tun nann toonn, ki bia
jii gungunboɔnwuwur nan gungun-moɔnwuwur
nan gungun-moɔɲ ki luur. Li daano saa tun
nan toontunna nba be Juda nan Jerusalem, ki
n baa Defid din gannib nae. ⁸ N mi nan a jab
na mi tichoɔnu fanu, li paak, turimin kpek nan
langbeɲ nan naaseek taabii nba be Lebanonn.
N teen siir nan man te n jab na n baar ki
somm a yab ⁹ ki bin choɔ linba sii yab, kimaan
ɲaak nba ki n yaa man maa na sii yab, ki bia
ɲan bonchiann. ¹⁰ N saa tura jeet nba saa
dinn tichoɔra na, ki li tee dii nba ki bi dia tee
boroboro baajii tusaa piinna nan ɲanna, nan
dimonii baajii tusaa piinna, nan tiloɔna daan
galint tusaa kobik, nan olif tiinii kpan* galint
tusaa kobik.”

* **2:10** 2.10 Olif tiinii kpan ɲan, ki li daauk bia paar.

11 Kpanbar Hiram din jiin Solomonn gboun ki yet a, “Kimaan Yennu nba loon u niib na paak, ki u teena bi kpanbar. 12 Pakin Israel teeb Yomdaano Yennu, wunba nan sanpaak nan tiŋ. U tur kpanbar Defid bik nba mək yanfoon, ki gbee nan bannu nan subinii, ki u dukin nan wun maa ŋaak ki tur Yennu, ki bia maa u mən ŋaak. 13 N jikit nuu toontunno nba sub, ki bia mi toonn fanu, ki bi yiu Hiram na, ki teena. 14 U naa nyii Dann booru nie, ŋaan ki u baa nyii Taya. U tumii waa saa jii salimmona koo salimpeena koo kutmont koo kutlia koo tana koo taabii ki ŋamm bonawa. U bia saa fit jii gungunbonwuwur koo gungun-monwuwur koo gungun-mən koo chabŋann, ki tun nann toonn. U saa fit kpeer ki bia jab ninnauy nba kur ki bi turɔ. Ŋaant ki wun tun nan a nuu toontunna na, ki bia kii tuun nan binba din tuun ki teen a baa Defid na. 15 Li paak, a ji turit boroboro dii nan dimonii nan daan nan olif tiinii kpan nba ki a sat mɔb nan a saa turit na. 16 Ti saa choo kpekii nba be Lebanonn kunkona ni, ki a loon na kur. Ti saa taanire ki lor ki paanir məkgeŋir paak, ki lin pukit saan Joɔpa. Leŋe ki a saa jii daat maŋ ki saan nann Jerusalem.”

Baa piin Yenjiantu ŋasaakak na maanu bianinba

(1 Kpanbara 6.1-38)

17 Kpanbar Solomonn din kan boorganu nba be Israel tiŋ ni na nikant, ki li naan nan nikant nba ki u baa Defid din kan na. Boorganu jab din tee tusaa kobik nan piinŋmu nan ŋantaa

nan kobii ŋanloob. ¹⁸ U din gann jab na ni tusaa piinlore a bii jikit ŋaak na maanu tiat, ki gann tusaa piinniin a bii koi tana joot ni, ki tont jab tusaa ŋantaa nan kobii ŋanloob na, a bii gorii toontunna na, ki toonn-ii tuun.

3

¹ Ki Kpanbar Solomonn maa Yenjiantu ŋasaakak na Moria kunkonn nba be Jerusalem na paak, ki tee siaminba ki Yennu din dokit u baa Defid paak na. Leŋ din tee Jebus booru niro nba ki bi yiu Arauna na jarike. ² U din piin maanu, u naan bina ŋanna ni, li ŋmaarii ŋanlee, daaŋanlee daare. ³ Ŋasaakak maŋ fiakir fokint tintann paak din tee taakaabii piintaa, ki yarin taakaabii piik. ⁴ Li naakutok din yarin taakaabii piik, ki ŋaak na sanpaapo fokint tee taakaabii piik.* Bi din taan salimae ŋaak na nook ni kur po. ⁵ Bi din kpa kpek taabiie ki dokin ŋaak na nook ni dikpina kur, ki taanir salinŋana, ki nan kaatii nan jarit salima na paak. ⁶ Kpanbar na din ŋamm Yenjiantu ŋasaakak na, ki li ŋan bonchiann nan burchintana, nan salima nba ki u nyii nann Parfaim tiŋ ni. ⁷ U din jii salimae ki taan ŋaak na dikpina, nan li yokaa, nan li tammoi, nan li gana paak. Nu toontunna na din nan bona nba mok kpinkpante† ki tabin dikpina na paak. ⁸ Li nook ni diiuk nba ki bi yir Kasii yaa Kasii boor na fokint din tee taakaabii piike,

* **3:4** 3.4 Siab yaa li tee taakaabii piinloobe. † **3:7** 3.7 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, ŋaan mok kpinkpant.

ki yarin taakaabii piik, ki li tee ḡasaakak na yarimu kur. U din jii salinkuna, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii kobii ḡanlee nan piinḡmu nawa, ki taan Kasii yaa Kasii boor dikpina na, ⁹ ki jii salima ki li yabint tee nan b̄orik ḡbinn na, ki ḡammir kpai, ki bia taan li sanpaapo diit na nan salima.

¹⁰ Kpanbar na din te ki u nuu toontunna na jii kut ki ḡammir bona nba m̄ok kpinkpant banlee, ki p̄orib salima, ki t̄oonir Kasii yaa Kasii boor. ¹¹⁻¹³ Ki bi see leḡ ki kpia leeb ki tor tamm̄ob. Ki yen̄ok̄oo kur m̄ok kpinkpant ḡanlee, ki kpinkpouḡ kur f̄okint tee taakaabii ḡanlee nan waan, ki bi kpinkpant p̄obit diiuk na sinsuuk ni ki siit leer, ki bia tant, ki tuu dikpina na, ki li kur taan tee taakaabii piik. ¹⁴ Chinchenn nba din j̄oon ki b̄okit Kasii yaa Kasii boor na, bi din jii chabḡanne nan chablia, ki jii gungunb̄onwuwur, nan gungun-m̄onwuwur, nan gungun-m̄oḡ, ki luu bona nba m̄ok kpinkpant na li paak.

*Ki jiiin kutm̄ont toota ḡanlee na po
(1 Kpanbara 7.15-22)*

¹⁵ Kpanbar na din maa toota ḡanlee, ki sennir Yennu ḡasaakak na t̄oonn, ki yenn kur f̄okint tee taakaabii piik nan ḡanlore, ki li yur f̄okint tee taakaabii ḡanlee nan waan. ¹⁶ U din nan bona nba naan jarit, nan linba naan tiik loona na, toota na yur paak. ¹⁷ U din senn toota na Yenjiantu ḡasaakak tamm̄ob kp̄iḡe. Linba din be niidiitu po na sann tee Jakinn, ki linba mun be niigaḡ po na sann tee Boas.

4

Ki jiin Yenjiantu ɲasaakak na tiat po (1 Kpanbara 7.23-51)

¹ Kpanbar Solomonn din jii kutmɔnte ki maa maruɲ binbintir, ki li fɔkint tee taakaabii piik piik loka na kur po, ɲaan dokii taakaabii ɲanɲmu. ² U bia din jii kutmɔnt ki maar nyunbuuk bonkunkunn, ki li sumii taakaabii ɲanlee nan waan, ki yarin nɔɔk ni taakaabii ɲanɲmu, ki loka ni yarin taakaabii piik nan ɲanɲmu ki lint. ³ Bi din nan naajai ninnaunɔ, ki lint buuk na guunii ɲanlee. ⁴ Nyunbuuk na din tɔɔ kutmɔnt naajai piik nan banlee paake, bantaa din tor bi numm niigaɲ poe, ki bantaa tor yonbaa po, ki bantaa tor niidiitu po, ki bantaa tor yondo po. ⁵ Nyunbuuk na kpakiiu din tee nan niibifoouk fɔkint nae, li mɔgbana din naan kɔb yare, ki yat paapo nan tipuuk nba tuu yit biaɲinba na. Nyunbuuk na din saa fit kɔɔ nan galint tusaa piik nan ɲanɲmu nawa. ⁶ Bi bia din ɲamm kutsɔnt piik, a bii dia kii wu bonkobit nant nba ki bi saa joor muu ki li tee maruɲ yar na, ki senn kutsɔnt ɲanɲmu ɲasaakak na niidiitu po, ki senn kutsɔnt ɲanɲmu niigaɲ po. Nyun nba din be buuk na ni din tee mannteeb nae-ii dia kii wu bi mɔɲ.

⁷⁻⁸ Bi din ɲamm salima fitsenta piike, nan sennu nba wann biaɲinba na, nan teebula piik, ki kɔɔ sennir ɲasaakak na ni, ki senn fitsenta ɲanɲmu niidiitu po, ki bia senn fitsenta ɲanɲmu niigaɲ, ki senn teebula ɲanɲmu niidiitu po, ki bia senn ɲanɲmu niigaɲ po. Bi

bia din ɣamm salima senii kobike, ki bi sii dia mii.

⁹ Bi din ɣamm nook ni dindonjouk, ki li tee mannteeb yar, ki bia ɣamm nanyer po dindonjouk. Gana nba din be dindonjot sinsuuk ni na, bi din taanir kutmõnte. ¹⁰ Bi din senn nyunbuuk na Yenjiantu ɣasaakak na niidiitu po lotik nie.

¹¹⁻¹⁶ Huram mun bia din ɣamm boba nan sofira nan senii. U din gbenn bona nba ki u sat mɔb ki tur kpanbar Solomonn nan u saa ɣamm ki tur ɣasaakak na. Li din tee:

toota ɣanlee,

nan li yura ɣanlee nba naan senii, ki tɔɔ toota na paak,

nan kut jarit nba ki bi luu ki paa toota yura paak,

nan kutmõnt loona kobii ɣanna, ki li kur tɔɔ chaabii ɣanlee-lee, ki lint toota na yura paak,

nan torit piik,

nan tatilaɲmanbana piik,

nan nyunbuuk,

nan naajai ninnant piik nan ɣanlee nba ki nyunbuuk tɔɔ li paak na,

nan boba nan sofira nan diitmɔyaarii.

Huram, wunba tee nuu toontunna saakɔɔ nae, din jii kutmõnt nba ki bi ɣammir ki nan bona nba na kur, nan kpanbar Solomonn nba din wannɔ a wun ɣammir, ki bii diar Yenjiantu ɣasaakak ni bianjiba na.

¹⁷ Kpanbar na din te ki bi ɣamm li kur, saauk boor nba be Sukof nan Sereda sinsuuk ni, Jɔodann mɔkir baauk ni nae. ¹⁸ Bi din ɣamm

bonloŋa bonchiann leŋ, ki bi soo din kan fit bikin ki la kutmont nba ki bi jii ŋamm bona maŋ yabint nba tee.

¹⁹ Kpanbar Solomonn din jii salimae ki ŋamm bona nba be Yenjiantu ŋasaakak na ni: li maruŋ binbintir, nan teebul nba ki bi paa boroboro ki teen Yennu, ²⁰ nan fitsenta, nan salinŋana fita nba ki bi sii dia jokin Kasii yaa Kasii tɔɔnn, nan sennu nba wann bianŋinba na, ²¹ nan tipuuk bonnankara, nan fita nan babitii, ²² nan fita bonŋmakint-kara, nan senii, nan sipiat nba sii tee bonnunubit li ni, nan tatilaat nba sii jikin musankɔɔna. Bi din jii salinŋanae ki nan linba na kur. Yenjiantu ŋasaakak na nanyer po gana, nan Kasii yaa Kasii boor gana na, bi din taanir salimae.

5

¹ Kpanbar Solomonn nba din tun Yenjiantu ŋasaakak na toona ki gbenn yoo nba, ki u ji jii bona nba ki u baa Defid din jii tur Yennu na, ki kɔɔn Yenjiantu ŋasaakak na ni: li salimpeena, nan salimmona nan bona nba kur be.

Bianŋinba ki bi baar nan mɔlor lakir na ki kɔɔn ŋasaakak na ni

(1 Kpanbara 8.1-9)

² Ki kpanbar Solomonn tun yiin Israel booru saakab nan naakuut saakab a bin taan Jerusalem, ki saan Defid doo nba tee Sayɔnn na ki be Jerusalem maŋ na, ki jii Yennu mɔlor lakir na ki kɔɔn ŋasaakak na ni. ³ Ki bi kur tikir Lanbont Jaamm na yoo. ⁴ Israel saakab na kur nba din tikir yoo nba, ki Liifai teeb wokit

Yennu molor lakir na, ⁵ ki saan nann ɣasaakak na boor, ki mannteeb nan Liifai teeb na bia chaat Yennu lanbouŋ nan li bona kur, ki saan nann ɣasaakak na ni. ⁶ Kpanbar Solomonn nan Israel teeb kur din taan leeb molor lakir na boor, ki kɔt pei nan nei bonchiann ki mann maruŋ. ⁷ Ki mannteeb na ji jii molor lakir na ki koon ɣasaakak na ni, ki saa sennir Kasii yaa Kasii boor, ki li be bona nba mɔk kpinkpant na* loŋ ni. ⁸ Bona maŋ kpinkpant din lat piin molor lakir nan daat nba ki bi tuu soor ki jii nawa. ⁹ Dasoorkara na nba din fɔk biaŋinba na, niro-i set kpian Kasii yaa Kasii tammɔb nae ki u saa lar, ɣaan wuu fɔkit u kan lari. Daat maŋ bia daa be leŋ nan dinna. ¹⁰ Siar din kaa molor lakir na ni ki pukin tanpatlai ɣanlee nba ki Moses din kpeen Sainai joor boor na, siaminba ki Yennu din lor nan Israel teeb, yoo nba ki bi nyii Ijpt ki baat na.

Ki jiin Yennu maŋ yentchiŋ po

¹¹ Mannteeb na kur din seet Kasii na boore. Mannteeb nba din be leŋ na din ɣamm bi moŋe, ki li ki mɔk waa nyii koonn nba ni.

¹² Liifai teeb na yanyinna din tee Asaf nan Hemann nan Jedutunn nan bi bonjai nan bi nikpiimm, ki din lia tapeenii† ki saan set yondo po, binbintir na boor, ki faa duunii nan kɔna, ki mannteeb kobik nan piinlee peeb naatuna.

¹³ Ki naatunpebira nan yanyinna kur taan yomm ki yiin kunkoyenn ki dontir, ki bia teen

* **5:7** 5.7 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, ɣaan mɔk kpinkpant. † **5:12** 5.12 Bi yi tiat maŋ “linenn”, ki li maakit gbanant.

Yennu niipoouk. Bi din peeb naatuna nan duunii nan bonmumoot nba kur be, ki leeb waa ki yiin ki dont bi kunkora ki piak Yennu, ki yeen a,

“Pakin Yennu man, kimaan u nan,
ki u lomm kaa gbennu.”

Ton, ki sanpagbouŋ gbee Yenjiantu nasaakak na ni. ¹⁴ Mannteeb na ji din ki fit tukin ki tun jiantii toona, kimaan sanpagbouŋ nba be nan yabint Yennu yentchiŋ ki gbee nasaakak na paak.

6

Biaŋinba ki Solomonn pak maan ki tur niib na

(1 Kpanbara 8.12-21)

¹ Ŋanne ki kpanbar Solomonn miar Yennu, ki yet a,

“Yennu, fine yet nan a sii be sanpagbouŋ nan bunbonn nie.

² Motana, n maa nasaakak nba nane ki tura, siaminba ki a sii be yaayoo siiyoo.”

³ Ki Israel teeb na kur see leŋ, ki kpanbar na nmant u numm ki tokinib, nan miar Yennu piisin bi paak, ⁴ ki yet a, “Pakin timm Israel teeb Yomdaano Yennu nba din dia u masonn nba ki u senn ki tur n baa Defid, yoo nba ki u din yeto a, ⁵ ‘Laa nyii yoo nba ki n din nyinn n niib Ijpt tiŋ ni ki tan tuu dinna na, n din ki gann digbansiar Israel tiŋ ni, ki li tee siaminba ki bi saa maa nasaakak kii jiantirimi, n bia ki gann soo a wun dia n niib Israel teebi. ⁶ Ŋaan motana n ji gann Jerusalem-e, a bii jiantirin

leŋ, ki bia gann fin Defid a fan dia n niib Israel teeb.’ ”

⁷ Solomonn din ŋamm tukin ki yet a, “N baa Defid din dukin nan wun maa ŋasaakak, ki bii jiantir timm Israel teeb Yomdaano Yennu leŋ, ⁸ ŋaan ki Yennu yeto a, ‘A din mək mənii nan faa loon fan maa jiantu ŋasaakak ki turin na. ⁹ ŋaan a kan ban maari. A tiŋŋ bijae tan saa maar; ŋooe saa maa n ŋasaakak maŋ.’

¹⁰ “Ti Yomdaano Yennu gbeen mōsonn nba ki u senn nawa, ki mōtana n gaar n baa setuwa ki dii Israel naan, ki bia maa ŋasaakak nba ki ti sii jiantir timm Israel teeb Yomdaano Yennu leŋa. ¹¹ N jii molor lakir nba ki tanpatlai be li ni, ki tee linba ki Yennu din sob u molor nba ki u din lor nan Israel teeb li paak na, ki koon ŋasaakak na niwa.”

*Ki jiin Solomonn Yenmiaru po
(1 Kpanbara 8.22-53)*

¹² Tōn, Solomonn din set Yennu maruŋ binbintir na boore, Israel teeb kur tōonn, ŋaan donn u nii ki miar Yennu. ¹³ Solomonn din ŋamm kutmōnt binbintir nba ki bi see li paak ki piak maan na, ki bir ŋaak na dindonjouk sin-suuk ni, li fōkint nan yarimu din tee taakaabii ŋanlee-lee nan waan, ŋaan dokii taakaabu nan waan. U din doo binbintir na paak, ki gbaan siaminba ki niib kur saa lau, ŋaan donn nii sanpaapo, ¹⁴ ki miar Yennu ki yet a, “Timm Israel teeb Yomdaano Yennu, yensau ji kaa sanpaapo nan tiŋ na ni, ki tee nan fin na. A dia a molor nan a niib, ki bia wantib a lomm, yoo nba ki bi sak a mōb nan bi para kur. ¹⁵ A dia

a mōsonn nba ki a din senn ki tur n baa Defid na, kimaan dinna a mōbonn kur teen mōniwa. ¹⁶ Mōtana, timm Israel teeb Yomdaano Yennu, ii dia a mōsonleer nba ki a din senn ki tur n baa ki yeto nan yoo kur u yaaboonne sii yoo tee Israel teeb kpanbar, li-i tee ki bi yoo saak a mōb nan waa din saak bianinba na. ¹⁷ Li paak, timm Israel teeb Yomdaano Yennu, a ŋaan ki bont kur n tun nan barmonii nan faa din sat ki tur a toontunno Defid na.

¹⁸ “Ŋaan Yennu, a saa fit kii be nisaarii sinsuuk ni, tingbouŋ na paaka-a? Sanpaak na kur gbaa ki yarin jaŋ nan fii be leŋi, ki nlee ŋasaakak nba ki n maa na sii yarin ki jaŋani?

¹⁹ N Yomdaano Yennu, n tee a toontunnōe, gbiintir n miaru ki tun maa mei ki loon linba dinna na. ²⁰ Li guu ŋasaakak na, yonnu ni nan nyiok kur. A sat mōb nan siaminba nae ki a niib sii jiantira, li paak, a gbiint ki turin yoo nba ki n tor numm ŋaak na paak ki meia. ²¹ A gbat n miaru, nan a niib Israel teeb miaru, yoo nba ki bi set tor ŋasaakak na po, ki miara; faa be a ŋaak ni, Yendouŋ ni na, a gbat ti miaru ki nyik chab ti biit.

²² “Li-i tee ki bi yet a niro tun ki biir u loo, ki bi baar nana, a maruŋ binbintir boor ŋasaakak na ni, a wun por mōb nan u ki biir siar, ²³ Yennu, faa be Yendouŋ ni na, a gbiint ki bu ki tur a daaba. A dat wunba mōk biit na tubir, ki lin jaŋo, ŋaan nyik wunba mōk mōnii na.

²⁴ “Li-i tee ki a niib Israel teeb datai nyannib kimaan baa tun ki biira na paak, ki bi jen a boor, ki baar ŋasaakak na ni, ki meia nan sikin-

n-moŋ, ki loon nyikin chab, ²⁵ faa be Yendouŋ ni na, a gbiint bi miaru ki nyik chab a niib bi yanbomm, ki jen namm tiŋ nba ki a jii tur ŋamm nan bi yeejamm na ni.

²⁶ “Li-i tee ki a niib tun yanbomm ki biira, ki a soor saak, ki bi nyik bi yanbomm ki set tor ŋasaakak na po, ki meia nan sikin-n-moŋ, ²⁷ Yennu, faa be yendouŋ ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chab a daaba Israel teeb yanbomm, ŋaan wannib ki bin tun linba ŋan, ki a te saak n baa tingbouŋ na paak, tingbouŋ nba ki a tur a niib, ki li tee bi faar na.

²⁸ “Li-i tee ki kon baa tiŋ na paak, koo ki yiarlɔrkara baar, koo ki wɔruk baar ki koor bonbuburit, koo ki naasuut baar, koo ki datai wor a niib na, koo li-i taŋi tee yiarbiiuk, koo baatuk be bi sinsuuk ni, ²⁹ fan gbiint bi miaru. Ki li-i tee a niib Israel teeb na yeno set tor ŋaak na, ki donn u nii, ŋaan miara nan fabinii, ³⁰ fan gbat u miaru. Faa be a ŋaak ni, yendouŋ ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chabib. Fin kooe mi soɔ kur par ni nba tee biaŋinba. A teen soɔ kur linba jaŋitɔe, ³¹ a lin te ki a niib n saak a mɔb, ki chorima yoo kur nba ki bi be tiŋ nba ki a din tur ti yeejamm na ni.

³² “Li-i tee ki boorganu niro nba be digbann banfɔkira, ŋaan gbat a yabint nan a paŋ nba tee biaŋinba, nan faa kakii nan a toona biaŋinba, li daano-i baar ki miara ŋasaakak na ni, ³³ fan gbat u miaru. Faa be yendouŋ ni na, a gbiint u miaru, ki tun linba ki u loon, ki nibooru kur nba be tingbouŋ na ni saa banna, kii saak a mɔb, nan a niib Israel teeb nba tuun na. Ŋanne

ki bi saa bann nan ɲasaakak nba ki n maa nae tee siaminba ki bi sii jiantira.

³⁴ “Li-i tee ki a yet a niib a bin saan kɔn nan bi datai, baa lek be siaminba kur, ɲaan set tor digbann nba ki a gann na po, nan ɲasaakak nba ki n maa ki tura na, ki miara, ³⁵ fan gbiint bi miaru. Faa be Yendouŋ ni na, a gbat bi miaru ki turib nyannu.

³⁶ “Li-i tee ki a niib tun biiti ki tura -- soɔ poŋ kaa ki ki tun biiti -- ki a wutoor doo, ki a te ki bi datai kɔn nyannib, ki teemm yommii ki saan namm digbangann, digbann na-i lekii be banfokira, ³⁷ ɲaan fan gbiint a niib miaru. Li-i tee ki bi be tiŋ maŋ ni, ki nyik bi yanbɔmm, ɲaan miara, ki fiit baa tun ki biir, nan baa tee nɔontont nan yanbɔndamm bianɲinba, Yennu, fan gbiint bi miaru. ³⁸ Li-i tee ki bi mɔ kɔɔ bi toonbiit paak nan barmɔnii, tiŋ maŋ ni, ki set tor tiŋ nba ki a din tur ti yeejamm na, nan digbann nba ki a gann na, nan jiantu ɲasaakak nba ki n maa ki tura na ki miara, ³⁹ a gbiint bi miaru. Faa be a ɲaak ni yendouŋ ni na, a gbat bi miaru kii mɔk ninbatinu bi paak, ki nyik chab a niib na bi yanbɔmm kur.

⁴⁰ “Yennu, ɲaant ki a ninbina-ii kpaɔ ti paak, ki bia gbiint taa meia nna na. ⁴¹ N Yomdaano Yennu, fiit mɔtana nan a mɔlor lakir nba see a paŋ taar ni na, ki kɔɔ ɲasaakak na ni, kii be leŋ mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Teent piisin a mannteeb paak, nan toonn nba kur ki bi tuun, ki te ki a niib kur-ii mɔk parpeenn, kimaan faa ɲan ki turib na paak. ⁴² N Yomdaano Yennu, a daa yêen kpanbar nba ki a ganno na. Tiat

lomm nba ki a bo mək nan a toontunno Defid na.”

7

Biaṅinba ki bi jii jiantu ṅasaakak na ki teen Yennu nuu ni
(1 Kpanbara 8.62-66)

¹ Kpanbar Solomonn nba din miar Yennu ki gbenn yoo nba, ki muu nyii sanpaapo ki sik tan dii Yenpiinii marint nba ki u mann na, ki Yennu maṅ yentsaakar ji gbee ṅasaakak na. ² Mannteeb na din ki fit koo ṅasaakak na ni, kimaan Yennu yentsaakar maṅ nba gbee ṅasaakak na. ³ Israel teeb nba din la ki muu nyii sanpaapo, nan yentsaakar na ki li be ṅasaakak na yur paak yoo nba, ki bi baa fabin sakii paak, ki jiantir Yennu, ki teeno niipoouk, u ṅant nan u lomm nba kaa gbennu na paak.

⁴ Ki Solomonn nan u niib na kur mann marint ki tur Yennu. ⁵ Kpanbar Solomonn din kot nei tusaa piinlee nan banlee, ki kot pei nan buunii tusaa kobik nan piinlee, ki li tee weinanleeb Yenpiinii marint. Nnae ki Solomonn nan niib na kur ji jii jiantu ṅasaakak na ki tur Yennu.

⁶ Mannteeb na din saan set siaminba ki bi wannibe, ki Liifai teeb mun set ki tookib nan bi bonmumoot, ki faa ki yiin yanii ki dont Yennu nan bonmumoot nba ki kpanbar Defid din ṅammir a bii kpakitir Yennu nann na, ki yiin a, “U lomm kaa gbennu,” nan Defid nba din senn biaṅinba na. Mannteeb na din peeb naatunae, ṅaan ki niib na kur see.

⁷ Solomonn din ṅamm dindonjouk na sin-suuk nie, Yenjiantu ṅasaakak na toonn. Leṅe

ki u din mann maruŋ nba jokit muu munn, nan jeet Yenpiinii, nan bonkobit kpapana nba tee weinanleeb Yenpiinii na. U din tun linba na, kimaan kutmɔnt binbintir nba ki u maa na din waab nan Yenpiinii na kura n paana.

⁸ Tɔn, ki Solomonn nan Israel teeb na kur dii lanbont jaamm daaŋanlore. Niburchioŋ din lakin leŋ, laa nyii Hamaf loonu nba be niigaŋ po, ki saa tuu Ijpt kpaar nba be niidiitu po na.

⁹ Bi din jii daaŋanlore ki mann marint, ki jii binbintir na ki tur Yennu, ki bia pukin daaŋanlore ki dii jaamm. ¹⁰ Ki ŋmaarii ŋanlore ni, li daapiinlee nan ŋantaa daare, ki Solomonn kunn niib na. Bi din mɔk parpeenn nan piisin nba kur ki Yennu tur ŋamm, u niib Israel teeb, nan Defid, nan Solomonn na paak.

Biaŋinba ki Yennu ŋamm dɔkit Solomonn paak

(1 Kpanbara 9.1-9)

¹¹ Kpanbar Solomonn nba din maa Yenjiantu ŋasaakak nan naan ŋaak nan linba kur ki u loon wun tun ki gbenn yoo nba, ¹² ki Yennu ŋamm dɔkit u paak nyiɔk ki yetɔ a, “N gbat a miaru nawa, ki bia sak nan jiantu ŋasaakak na nie ki i sii mann marint ki teenin. ¹³ Ki yoo nba kur ki n soor saak, koo ki te naasuut baa tiŋ na paak ki ŋman bonbuburiti, koo ki te yiaryoonn soor niib naie, ¹⁴ ki li te ki n niib na miarin, ki mɔ koo bi biit paak, ki nyik bi toonbiit nba ki bi tuun na, maa be yendouŋ ni na, n saa gbat turib, ki nyik chab bi yanbomm, ŋaan ŋamm bi tiŋ ki turib. ¹⁵ N sii guu ŋasaakak na, ki teen siir nan miaru nba kur sii mei nna

na, ¹⁶ kimaan mine gannir ki ɲammir, ki li tee siaminba ki bi sii jiantirin nan yoo nba kaa gbennu. N sii goriir ki guur yoo kur. ¹⁷ Li-i tee ki a waan nan barmonii, nan a baa Defid nba din waan bianjinba na, ki mək məsaku nan n sennii, ki bia tuun linba kur ki n wanna na, ¹⁸ n sii dia məsonn nba ki n din lor nan a baa Defid, ki yet nan n saa te ki u yaaboonne yoo dia Israel teeb na. ¹⁹ Ɔaan li-i tee fin nan a niib na yêt, ki ki mək məsaku nan n sennii nan wannu nba ki n turi na, ki jiantir yenbis, ²⁰ ɲann ɲarin, n saa nyinni tiɲ nba ki n turi na ni, ki nyik jiantu ɲasaakak nba ki n ɲammir ki n niib sii jiantirin li ni na, ki li saa biar yann, ki niib nba be tingbouɲ na kur po saa pak biirir, ki bia yisinir.

²¹ “Jiantu ɲasaakak na mək choruj motana, ɲaan wunba kur tan saa gar lej, li saa jaar lito, ki wun boi a, ‘Bee teen ki Yennu tun linba na ki tur tiɲ na nan ɲasaakak na?’ ²² Niib saa jiin a, ‘Kimaan baa yêt bi Yomdaano Yennu nba din nyinn bi yeejamm Ijpt tiɲ ni na mɔb na paak. Bi jikit baakir na ki teen yenbise ki jiantirib, ɲanne teen ki Yennu baar nan biak na bi paak.’”

8

Ki jiin Solomonn toona po (1 Kpanbara 9.10-28)

¹ Solomonn din jii bina piinlee-e ki maa Yenjiantu ɲasaakak nan u mɔɲ ɲaak. ² U bia din ɲamm maa doi nba ki kpanbar Hiram din turo na, ki te ki Israel teeb saan kar li ni.

³ Solomonn din fat Hamaf nan Soba yent, ⁴ ki ɲamm maa Palmira doo nba be kunkoouk paak na, ki ɲamm maa Hamaf doi nba kur ki bi din tuu bekii jeet li ni na. ⁵ Solomonn bia din ɲamm maa doi na: li paapo Bef Horonn, nan tiɲ po Bef Horonn, ki ɲamm li joona nan li tammob kooƙaa nan gankparinkaa, ⁶ ki ɲamm maa Baalaf nan digbana nba kur ki bi bekii jeet, ki bia maa doi nba ki u taanii nan taantorit sii be. Waa din lor a wun maa linba kur Jerusalem nan Lebanonn, nan doi nba kur be u yent ni na, u din maawa. ⁷⁻⁸ Keenann teeb yaaboona nba ki Israel teeb din ki kpiib yoo nba ki bi din bi tiɲ na, Solomonn din te ki bi tuun mukir toonae. ɲamm din tee Hef teeb, nan Amor teeb, nan Peris teeb, nan Hif teeb, nan Jebus teeb. Bi yaaboonae bia tee daaba ki tan tuu motana. ⁹ Solomonn din ki te Israel teeb na tuun mukir toona, u din teemm kunkonƙonnae, nan yudamm, nan taantorit saakab, nan taanjakira. ¹⁰ Kpanbar Solomonn bia din mɔk toontunna saakab kobii ɲanlee nan piinɲmu nba din gorii niib nba tuun mukir toonn nba tee tanmaanuu na paak.

¹¹ Solomonn din nyinn u ɲaapoo, wunba tee Ijpt kpanbar bipoo na, Defid doo ni, ki baar kooƙoo ɲaak nba ki u maa ki turo na ni, ki yet a, “N ɲaapoo kan koo Israel kpanbar Defid ɲaak ni, kimaan siaminba ki Yennu molor lakir din tuu be na kur tee kasii boore.”

¹² Solomonn din mann mujoonu maruɲ ki tur Yennu, binbintir nba ki u maa, ki li be ɲasaakak na toonn po na paak, ¹³ ki kasii daar kur ni ki u mann mujoonu maruɲ, nan Moses nba wann

bianjinba, ki li tee Yennu sennu na: Li foon daar nan li ηmaapaan jaamm daar, nan binn kur jaamm muntaa nba tee boroboro nba ki datin kaa li ni na jaamm, nan jeet jaanu jaamm, nan lanbont jaamm na. ¹⁴ U din wei sennu nba ki u baa Defid din senn nae, ki ηmakit mannteeb na, soɔ kur nan u daar toonn, nan Liifai teeb nba sii yiin yanii, ki bia sommit mannteeb ki bi tuun bi toona. U bia din ηmakit Yenjiantu ηsaakak na guura, ki biitib, ki bi guu tammɔi daar kur, nan Defid, wunba tee Yennu niro na nba din wann bianjinba na. ¹⁵ Toona nba kur ki Defid din biit mannteeb nan Liifai teeb, ki jiin jeet binbeboa nan toonlia na, bi din tumir fanu.

¹⁶ Laa nyii daar nba ni ki Solomonn bir Yenjiantu ηsaakak fiakir na, bi din maare nan kakisin ki tan gbennir fanu. Yenjiantu ηsaakak na maanu ji din gbenne na.

¹⁷ Tɔn, ki Solomonn ji saan Esion-geber nan Elaf, ki li be Akaba mɔkgbenjir kpinj, Edom tinj ni. ¹⁸ Kpanbar Hiram din tun u toontunna nba mi mɔkgbenjir paak toonae fanu, nan ηarint, ki ηamm nan Solomonn toontunna lakin saan Ofir tinj ni, ki tan jen nan salinkuna, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii kobik nan piinloob nawa, ki tan tur Solomonn.

9

*Ki jiin Sieba poobat baaru Solomonn doo ni po
(1 Kpanbara 10.1-13)*

¹ Sieba poobat din gbat kpanbar Solomonn nba la sanjaann biaŋinba, ki u baar Jerusalem, a wun tan boi Solomonn buboit nba paar, ki bikinɔ. U din tɔk nan niib bonchiann, nan laagumiinba, ki bi jii bonnunubit, nan tanbinyinyira nba daauk paak, nan salima nba yab bonchiann. Waa baar Solomonn ŋaak yoo nba, ki u boi Solomonn buboit nba kur ki u dukin. ² Ki Solomonn gat u buboit na kur, siar din kaa ki paar nan Solomonn n wann li paaki. ³ Ki Sieba poobat na bann Solomonn yanfoon nba tee, ki bia la naan ŋaak nba ki u maa na. ⁴ U din la baa teen jeet nba ki tɔɔn Solomonn teebul paak, ki Solomonn saa di na, nan saakab binbeboor nba ki Solomonn maa, nan waa ŋmakit u ŋaatoontunna benu biaŋinba, nan tiat nba ki bi lia, nan toontunna nba baat nan jeet teebul boor na liant, nan maruŋ nba ki u mann, Yenjiantu ŋasaakak ni na, ki li yaar lito.

⁵ Ŋanne ki u yet kpanbar Solomonn a, “Maa gbat linba n tiɔŋ doo ni ki jiin a po nan a yanfoon po na, li set tee barmɔniie. ⁶ N daan ki sak niib nba beerin linba na, ŋaan maa baar n tiɔŋ ki tan la nan n ninbinn nae, ki n ji sak, ŋaan n daan poŋ ki gbat li bɔkiri, a yanfoon na yab ki gar maa daan gbat linba ki jiin a po nawa. ⁷ Jab nba tuun ki teena, ki be a boor yoo kur, ki gbiin a yanfoon maan yoo kur na mɔk yumann. ⁸ Pakin dont a Yomdaano Yennu, kimaan u wanna u par nba peen a paak biaŋinbawa, li paak, ki u nyinna ki a tee Israel teeb kpanbar. Waa loon u niib Israel

teeb bianɲinba, ki loon bii yoo kii be na paak, ki u teena bi kpanbar a fii dia popeensin nan barmɔnii.”

⁹ Li yoo na ki u jii piinii nba ki u bo dia na ki tur kpanbar Solomonn, ki salinkuna kpaiu tee nan karwanta baajii piinɲmu na, ki bonnunubit nan tanbinyinyira nba daauk paar yab bonchiann, ki bonnunubsiat daa ki ban ɲan ki tee nan linba ki Sieba poobat din tur kpanbar Solomonn na.

¹⁰ Kpanbar Hiram nan kpanbar Solomonn jab nba din saan Ofir tiɲ ni ki saa jii salima na bia din baar nan langbeɲ taabii, nan tanbinyinyira nba daauk paar. ¹¹ Solomonn din jii taabii nae ki teen ɲasaakak na tammɔɲmaataa, nan u mɔɲ ɲaak tammɔɲmaataa, ki bia jii li daat ki ɲamm kɔna nan biat ki tur yanyinna. Bona maɲ booru, bi din daa ki ban lar Juda tiɲ ni.

¹² Kpanbar Solomonn din tur Sieba poobat na bona nba kur ki u loon ki boi li poe, ki kaar piinii nba ki u piu na daa ki pukin leɲ. Li poor po ki poobat na nan u poor po joomu na ɲmat kun Sieba tiɲ ni.

*Ki jiin kpanbar Solomonn mɔkint po
(1 Kpanbara 10.14-25)*

¹³ Binn kur ni, kpanbar Solomonn tuu la salinkuna ki li kpaiu tee nan karwanta baajii kobii ɲanlee nan piinɲmu nawa, ¹⁴ ki pukin lampo nba ki kpinkpenta pa na po. Arabia batnba nan Israel yent yudamm mun din baat nan salimpeena nan salimmɔna ki teenɔ.

¹⁵ Kpanbar Solomonn din jii salinkuna ṅanlore-lore-e, ki nannir, ki ṅamm naagbankoṅgbeṅa kobii ṅanlee. ¹⁶ U bia din jii salinkuna ṅantaa-taaee nan waan, ki nannir, ki ṅamm naagbankoṅbis kobii ṅantaa. U din koon li kur digbeṅir nba ki bi jii Lebanonn daat ki ṅamm na nie.

¹⁷ Kpanbar na bia din te ki bi ṅamm naan kok gbeṅir ki jii loobnyana ki p̄or chianyeṅ, ki jii salima nba ṅan ki ṅamm chianleer na. ¹⁸ Naan kok na din m̄ok taanmaata ṅanloobe, ki bi jii salima ki ṅamm kok bik nba ki taa sii t̄o li paak. Niikpakita din taab naan kok na niidiitu nan niigaṅ kur po, ki yanb̄ora ninnant be lokir kur po. ¹⁹ Yanb̄ora ninnant piik nan ṅanlee din taab kok na taanmaata paak, ki yanb̄or kur taab taanmaatir kpiṅ kur. Naan kok na booru daa din kaa siar boor tingbouṅ na ni.

²⁰ Bi din jii salimae ki ṅamm Solomonn nyubitii kur, ki jeteenbona nba be Lebanonn daat digbeṅir ni na kur tee salima nba ṅan. Kpanbar Solomonn bina ni na, bi din ki jii salimpeena ki li mantik m̄ok nyooti. ²¹ Kpanbar Solomonn ṅaruṅ nan kpanbar Hiram ṅaruṅ din lakin tuune ki saa banf̄oka. Bina ṅantaa kur, ki bi jent nan salimona, nan salimpeena, nan loobnyana, nan kpataa, nan waanii.

²² Kpanbar Solomonn din m̄ok m̄okint ki bia sub gar kpanbara nba kur be durinya na ni. ²³ Tingbouṅ na kpanbara kur din tuu baat kpanbar Solomonn boore ki gbiin yanfoon maan nba ki Yennu turo na. ²⁴ Ki wunba kur baat din tuu dia piiniie ki tan tur

Solomonn: salimpeena, nan salimmona, nan liant, nan jatiat, nan bonnunubit, nan taanii, nan bontaanii. Li din yoo tuun nae binn kur.

²⁵ Kpanbar Solomonn bia din mok taanloa tusaa nanna, ki koont taanii nan taantorit, ki bia mok taanii tusaa piik nan nanlee. U din te ki yemm be Jerusalem-e, ki leeb mun be digbanbis ni. ²⁶ Ijooe din tee kpanbar jaann nba dia kpanbarleeb nba kur be Yufrates mokir po, ki saan dian Filistia nan Ijpt teeb kpaar.

²⁷ Kpanbar Solomonn naan yoo na, salimpeena din nyor Jerusalem nan tana nba nyor biajinba nae, ki kpekii bia gbee ki yab nan sinsabii nba be Juda yent ni kunkonbis paak biajinba na.

²⁸ Kpanbar Solomonn din nyi nan u taanii Ijpt tij nie, nan digbanlia kur ni.

*Ki jiin kpanbar Solomonn kuun po
(1 Kpanbara 11.41-43)*

²⁹ Solomonn naan pinpiik ki saa tuu li joontu sob Yennu sokinii Natann barkperii gbouj ni, nan Yennu sokinii Ahija, wunba nyii Siilo na masokinkar ni, nan Yennu sokinii Ido yirintu gbouj ni. Ki Ido gbouj maj bia pak jiin Nebat bija, kpanbar Jeroboam po. ³⁰ Solomonn din kar Jerusalem ki dia Israel teeb bina piinnae. ³¹ U din kpo, ki bi piuu, u baa Defid doo ni. Ki u bija Rehoboam gaar u naan.

10

*Ki jiin nibooru nba be gan po na moyetuk
po
(1 Kpanbara 12.1-20)*

¹ Ŋanne ki Rehoboam saan Sekem, siaminba ki Israel niib nba kur be gaŋ po na tikir a bin dinnɔ naan. ² Yoo nba ki Nebat bija Jeroboam, wunba din chiar saan Ijipt ki saa bɔr, a kpanbar Solomonn daa laato na nba tan gbat nna maŋ, ki u nyii Ijipt ki jen. ³ Ŋanne booru nba be gaŋ po na tun ki yiin Jeroboam, ki bi kur tɔk saan Rehoboam boor, ki saa yeto a, ⁴ “A baa Solomonn din diat nan tonue, ki jintit jik-kpiata. Li-i tee ki a saa sak ki jika maŋ n fukit, ki ti binbeŋ-ii ban ki turiti, ti bo sii tee a jiamme, ki baakita.”

⁵ Ki Rehoboam jiin a, “Ii turin daa ŋantaa ki min dukin maan maŋ po, ki i tan jen ki n turi gatu.” Ŋanne ki niib na seet.

⁶ Ki kpanbar Rehoboam pak nan saakab nba din tuu ŋmakitir u baa Solomonn na a, “Kpaanlanne ki i saa turin ki man tur niib na gatu?”

⁷ Ki bi yeto a, “Li-i tee ki a sii mɔk burchint nan niib na ki maan bi para, bi sii waa-ae yoo kur.”

⁸ U din yêt saakab kpaanii nawa, ŋaan boi u leeb nba tee u waakir, ki bia ji tee u ŋmakit-teeb nae a, ⁹ “I saa kpaanin ki man tun nlee? N saa pak nlee ki tur niib nba yaa man ŋaan ki bi jika-ii fukii na?”

¹⁰ Ki bi jiin a, “Linba ki a saa pakibe na a, ‘N niibisiikpatik gbeŋ ki gar n baa siak,’ ¹¹ ki bia wannib a, ‘N baa din jinti jik-kpiatae, ŋaan min ŋarin saa jinni linba kpai ki gar nna. N baa din dia lanban-mimmiinae ki booi, ŋaan min ŋarin saa booi naagbanne.’ ”

¹² Daa ḡantaa na poorpoe, ki Jeroboam nan niib na kur jen kpanbar Rehoboam boor, nan waa daan sennib bianinba na. ¹³ Kpanbar na din yêṭ nikpera na kpaaniie, ḡaan pak nan niib na kunkochiok, ¹⁴ ki gaar naasimm na nba wannɔ bianinba na, ki yet a, “N baa din jinti jik-kpiata, ḡaan min saa ḡamm pukin jika na kpiasue; u din booi lanban-mimmiinae, ḡaan min sii booi naagbanne.” ¹⁵ Li din tee Yennu loomme nan wun tun linba na, a lin te Siilo doo ni sokinii Ahija nba din pak maan nba ki tur Nebat bija Jeroboam na n teen barmɔnii, ḡanne teen ki kpanbar Rehoboam din ki fiin niib na nba loon linba n tun na po.

¹⁶ Ki niib na nba la nan kpanbar na kan sak ki turib na, ki bi gaan jat ki yeen a, “Defid nan u ḡaateeb n sik tiḡ ni. Bi ban tun lanne ki turiti? Israel jab, ḡaant ki tin kun man. Ḥaant ki Rehoboam-ii dia u mɔḡ.”

Li yoo na ki Israel teeb na yêṭ kpanbar Rehoboam, ¹⁷ ki nyikɔ, ki u ji dia niib nba be Juda yent ni na kuukɔɔ.

¹⁸ Ḥanne ki kpanbar Rehoboam tun Adoniram, wunba din tee ninmɔnn toona saakɔ na, Israel teeb boor, ki bi saa jaatɔ tana ki kpiiu. Li yoo na ki kpanbar Rehoboam kakit ki jii u taantorit ki kɔɔ li ni, ki chiar saan Jerusalem. ¹⁹ Laa nyii li yoowa, Israel digbana nba be gaḡ po na niib ji tee moyêṭdamme ki tur Defid naangbouḡ.

11

Semaya nba bunt Yennu maan bianjinba (1 Kpanbara 12.21-24)

¹ Kpanbar Rehoboam nba din baar Jerusalem yoo nba, ki u yiin jab nba mi kɔnn fanu tusaa kobik nan piinniin, ki bi nyii Benjaminn nan Juda booru ni. U din loon wun faa tɔbe, ki la nyannu ki gaar Israel teeb yent nba be gaɗ po na. ² Ɔjanne ki Yennu yet sokinii Semaya ³ a wun pak mɔmaan na ki tur kpanbar Rehoboam, nan Juda booru, nan Benjaminn booru kur a, ⁴ "I daa kɔn nan i tiɔɗ ninjammi, i kur-ii kun man. Linba tun na tee n loomme." Ki bi sak Yennu mɔb na, ki ji ki saan kɔn nan Jeroboam-i.

Bianjinba ki kpanbar Rehoboam din ɗamm pant Juda doi

⁵ Kpanbar Rehoboam din biar Jerusalem-e ki maa joona ki lint Juda booru nan Benjaminn booru doi na. ⁶ Doi maje tee Betlehem nan Etam nan Tekoa, ⁷ nan Bef Sur nan Soko nan Adulam, ⁸ nan Gaaf nan Maresa nan Sif, ⁹ nan Adoraim nan Lakis nan Aseka, ¹⁰ nan Sora nan Aijalonn nan Hebronn. ¹¹ U din ɗamm pant li kur fanu, ki kaan saakab yeno yeno doi na kur ni, ki bia gbeen jeet nan olif tiinii kpan nan tilɔɔna daan, doi maɗ ni, ¹² ki bia kɔɔn naagbankɔɗa nan kpana doi na ni. U din teen nnae ki fit dia Juda nan Benjaminn teeb maɗ.

Bianjinba ki mannteeb nan Liifai teeb baar Juda yent ni

13 Mannteeb nan Liifai teeb na din nyii Israel teeb yent kur ni, ki saan niidiitu po yent nba tee Juda booru yar na. 14 Liifai teeb na din nyik bi bonkobit kpinkpaar boae nan bi sarwaat, ŋaan saan Jerusalem, nan Juda dolia ni, kimaan Israel teeb kpanbar Jeroboam nan u bonjai din ki sak nan bii tee mannteeb kii tuun Yennu toona. 15 Jeroboam din gann mannteeb u tɔŋ, a bii tee tingbandamm, kii jiantir narinbiit nan tingbana nba ki u ŋamm, ki li tee naajabik ninnant na. 16 Israel booru kur ni, binba ki bi para lakib nan bin jiant ŋamm Israel teeb Yomdaano Yennu na din wei Liifai teeb, ki saan Jerusalem, a bin mann maruŋ ki tur bi yeejamm Yomdaano Yennu na. 17 Linba nae din tur Juda naan paŋ, ki bi jii bina ŋantaa ki somm kpanbar Rehoboam, wunba tee kpanbar Solomonn bija na, ki li te bi be bi yamani, nan baa din be biaŋinba, kpanbar Defid nan kpanbar Solomonn naan yoo na.

Ki jiin kpanbar Rehoboam ŋaateeb po

18 Kpanbar Rehoboam din koon Mahalaf-e, wunba ki u baa tee Defid bija Jerimof, ŋaan ki u naa tee Eliab bipoo Abihail, ki Abihail tee Jese yaaboonn. 19 Bi din mar bonjai bantaae; ŋamme tee Jeus nan Semaria nan Saham. 20 Li poor po ki Rehoboam koon Maaka, wunba tee Absalom bipoo na, ki u maro bonjai banna; ŋamme tee Abija nan Atai nan Sisa nan Selomif. 21 Rehoboam din koon poob piik nan banniime, ki u poobis tee piinloob. U din mok bonjai piinlee nan banniin, ki bonpoi tee piinloob. U poob nan u poobis na kur,

ɲaan u din mantik loon Maaka-e. ²² Rehoboam din mantik loon Maaka bija Abija-e ki gar u bonjai na kur, ki gannɔ ki u tan saa set ɲoo kpanbar seenu ni ki di naan, u kuun poor po. ²³ Rehoboam din teen yan, ki tur u bonjai na yudant ki biit Juda nan Benjaminn digbanjaana na ki kaanib. U din turib bi bonloɲa kur, ki bia kpaan poob bonchiann ki turib.

12

Biaɲinba ki Ijipt kpanbar Sisak lek Juda teeb

(1 Kpanbara 14.25-28)

¹ Rehoboam nba din dii naan ki gaar yiikoo yoo nba, ki ɲoo nan u niib na kur nyik ki ki dia Yennu sennu na. ² Rehoboam nba din dii naan bina ɲanɲmu nie, ki Ijipt kpanbar Sisak faa Jerusalem tob, kimaan Yennu-e loon wun dat bi tuba, bi moyêtuk paak. ³ Sisak din mok taantorit tusir nan kobii ɲanlee, nan taanjakira tusaa piinloob, nan kunkonkonna ki bi yab ki kaa kann, ki pukin Libia nan Sukof nan Sudann kunkonkonna, ⁴ ki fat digbanjaana nba be Juda, nan digbanlia nba saan tuu Jerusalem na.

⁵ ɲanne Yennu sokinii Semaya fiir saan kpanbar Rehoboam, nan Juda saakab nba tin Sisak janmaanii ki saan Jerusalem na boor, ki yetib a, “Yennu-e beeri maan na: ‘I nyikima, ɲanne ki n mun jii-i ki kubini Sisak nuu ni.’ ”

⁶ Ki kpanbar na, nan toondamm na sak nan bi tun biita, ki ji yet a, “Yennu nba tuun linbae ɲan.”

⁷ Yennu nba la nna yoo nba, ki u ɣamm pak nan Semaya ki beto a, “Kimaan baa sak nan bi tun biita na, n ji kan biiribi, ki li-i tee ki Sisak faab tobi, bi siab lek saa tinna. N wutoor kan mantik do Jerusalem paaki, ⁸ ɣaan Sisak lek saa nyanniba, ɣanne saa te ki niib na n bann bokitu nba be, baa bo sii jiantirin, nan baa jiantir tingbouɣ na yudamm na.”

⁹ Ki kpanbar Sisak faar koɔ Jerusalem, ki jii likirii nan bonɣana nba kur be Yenjiantu ɣasaakak na ni, nan naan ɣaak na ni, ki bia jii salima naagbankoɣa nba ki Solomonn din ɣamm na. ¹⁰ ɣanne ki Rehoboam ji din jii kutmont ki ɣammir naagbankoɣa ki sennir salima naagbankoɣa na fonn ni. U din jii ki guun saakab nba gorii naan ɣaatammɔi nae. ¹¹ Kpanbar na-i koɔ jiantu ɣasaakak na ni yoo nba kur, guuteeb na din tuu jii naagbankoɣa nae, ki chian kpanbar na, jiantu ɣasaakak na ni, ɣaan tan ɣmat jiinir diiuk nba ki bi guu na ni. ¹² Kimaan Rehoboam nba din sikin u moɣ na paake teen ki Yennu wutoor maak, ki u ki boontib fasi, ki bont kur ɣamm fanu ki tur Juda teeb.

Ki jiin Rehoboam naan joontu po

¹³ Rehoboam din kar Jerusalem, ki dia u niib, ki u naangbouɣ paɣ pukin. U din tee bina piinna nan yenne ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piik nan ɣanlore. Jerusalem-e tee doo nba ki Yennu gannir, ki nyinnir yent nba kur be Israel tiɣ ni, a lii tee siaminba ki bi tuu sii jiantiro. Rehoboam naa sann din tee Naama-e, ki u nyii Amonn tiɣ ni. ¹⁴ U din tun linba ki

ɲan, kimaan u din ki yabir a wuu be Yenwei-binbeji.

¹⁵ Rehoboam naan pinpiik ki saa tuu li joontu, nan u ɲaateeb sana sɔb ki be Yennu sokinii Semaya barkperii gbouɲ ni, nan Yennu sokinii Ido barkperii gbouɲ ni. Rehoboam nan Jeroboam din kɔn nan leebe yoo kur.

¹⁶ Rehoboam din tan kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Abija dii u naan na.

13

Biaɲinba ki Abija faa Jeroboam tɔb (1 Kpanbara 15.1-8)

¹ Israel kpanbar Jeroboam nba dii naan, li bina piik nan ɲanniin niɲe ki Abija dii Juda naan, ² ki kar Jerusalem bina ɲantaa. U naa sanne din tee Mikaya, ki u tee Uriel bipoo, ki nyii Gibeaa doo ni.

Tɔb din tan fir Abija nan Jeroboam sinsuuk ni. ³ Abija din gann u kunkɔnkɔnna tusaa kobii ɲannaa, ki Jeroboam tookɔ nan kunkɔnkɔnna tusaa kobii ɲanniin.

⁴ Ki kunkɔnkɔnna na took leeb, Efraim kunkona yent na ni, ki Abija saan doo Semaraim kunkonn paak, ki set ɲaan yiin Jeroboam nan Israel teeb na, ki yet a, “Gbiintir man. ⁵ I ki mi nan Yennu nba tee Israel teeb Yomdaano na lor nan Defid nan u yaaboona, mɔlor nba kan ban lot, ki jii Israel tiɲ naangbouɲ ki tur ɲɔɔ nan u yaaboona mɔkmɔk nan mɔkmɔki-i? ⁶ Jeroboam, wunba tee Nebat bija na din yêt u tiɲ kpanbar Solomonn mɔba. ⁷ Li

poor po, ki u taan niyoona ki lor namm, ki bi yêt Rehoboam wunba tee Solomonn bija na. Rehoboam yan din ki chee, li paak ki u din ki fit tookibi. ⁸ Mötana, ki i ji loon yin kôn nan Yennu naan yent nba ki u tur Defid yaaboona, ki mök kunkônkonna bonchiann, ki bia mök salima naajabira nba ki Jeroboam ñammir ki li tee i tingbana na. ⁹ Ki i ber nyinn Yennu mannteeb nba tee Aaronn yaaboona, ki bia ber nyinn Liifai teeb ñaan gann manntesiab ki sennib bi seenu ni, nan boorlia nba tuun bianjinba na, ki wunba kur baar nan naajak koo pejai banlore saa ñamm u mōḡ, ki fit teen i tingbana na manntō.

¹⁰ “Ñaan timm ñarin bia daa jiantir ti Yomdaano Yennu, ti ki yêto. Mannteeb nba nyii Aaronn maaru ni na, ñamme tuun bi toona, ki Liifai teeb sommitib. ¹¹ Ki sanyiok ni nan daajoouk kur, ki bi mann bonkobit maruḡ nan bonnunubit maruḡ, ki jokit muu munn, ki jikit boroboro nba tee Yenpiinii ki paa teebul nba tee kasii na paak, ki daajoouk kur ki bi jokin muu, salima fitsenta na paak. Timm ñarin tuun linba ki Yennu wannit a tin tume, ñaan yimm yêt waa wanni linbawa. ¹² Yennu tioḡo tee ti tōondaano, ki u mannteeb na be nant ki dia bi naatuna, ki teen siir nan bin pebir ki yiint tob po, ki tin kôn nani. Israel teeb, i daa kôn nan i yeejamm Yomdaano Yennu. I kan nyanni.”

¹³ Ñaan soḡ Jeroboam doḡ tun u kunkônkonna na siab, ki bi saan bōr doḡr ki lint Juda kunkônkonna nawa, ki leeb set bi tōonn po. ¹⁴ Ki Juda teeb na got ki la nan bi lintiba.

Ki bi yikin fabin ki boi Yennu sommir po, ki mannteeb na mun pebir bi naatuna. ¹⁵ Juda teeb na din yikin nan kunkɔpaarire. Abija-e din tee bi tɔndaanɔ, ki bi lekib. Yennu din te ki Abija nan Juda teeb na nyann Jeroboam nan Israel kunkɔnkɔna na. ¹⁶ Israel teeb na din chiare ki nyik Juda teeb. Yennu-e din te ki Juda teeb kɔn paak Israel teeb. ¹⁷ Abija nan u kunkɔnkɔna din kɔn nyann Israel teeb bonbiir, ki Israel kunkɔnkɔncheena tusaa kobii ŋanŋmu kpo. ¹⁸ Juda teeb din paak Israel teeb, kimaan bi din maa bi yeejamm Yomdaanɔ Yennu paake.

¹⁹ Abija din ber Jeroboam kunkɔnkɔna nae, ŋaan gaar bi doi na yenn nba, ŋanne tee Betel nan Jesana nan Efronn nan digbanbis nba kpiab. ²⁰ Jeroboam din ki fit gaar u naan yent, yoo nba ki Abija kar u naan kok paak na. Li joontu ni, Yennu ji din faa Jeroboam-e ki u kpo.

²¹ Abija din ŋammit laat paɲe ki pukii. U din kɔn poob piik nan banna, ki mar bonjai piinlee nan banlee, ki bonpoi tee piik nan banloob. ²² Abija barkperii nba kur be, ki tee waa pak linba, nan waa tun linba, li be Yennu sokinii Ido barkperii gbouŋ ni.

14

Biaŋinba ki kpanbar Asa kɔn nyann Sudann teeb

¹ Kpanbar Abija din kpo, ki bi piiu, u baanba kaat ni, ki li be Defid doo ni, ki u bija Asa gaar u naan. Asa naan yooe ki doo na din be parmaasir ni bina piik. ² Asa din tuun

linba ḡan ki bia tooke, ki u Yomdaano Yennu par mei u paak. ³ U din biir yenbis maruḡ binbintae nan tingbanjiant boa, ki yeer yeer jiantu tanchaakaa na, ki bia choo choo chicher-pook Asera na. ⁴ U din wann Juda teeb a bii tuun bi yeejamm Yomdaano Yennu loomm, kii biaki saak u wannu nan sennii na. ⁵ Kimaan waa din boon tingbana minmann boa nan li bonnunubit binbinta Juda doi ni na paak, ki u yent be parmaasir ni, u naan yoo. ⁶ U din maa joona ki lint Juda doi, u naan yoo, ki li jii bina bonchiann ki tobii ki faa, kimaan Yennu-e turo parmaasir. ⁷ Asa din yet Juda teeb a, “ḡaant ki tin ḡamm doi na, ki maa joona nan ditootii ki lintir, ki ḡamm tammoi, ki lii fit kii loo, kii kparin. Ti mok tij na yikoo, kimaan ti tun ti Yomdaano Yennu loomma. U guut, ki soo ki daamiiti.” Ton, ki bi maa lint doi na ki gbenn. ⁸ Kpanbar Asa din mok kunkonkonna tusaa kobii ḡantaa, ki bi nyii Juda booru ni, ki bi kur dia naagbankoḡa nan kpana. Ki kunkonkonna tusaa kobii ḡanlee nan piinniin nyii Benjaminn booru ni, ki mun bia dia naagbankoḡa nan torbana. Bi kura din mok para, ki bia mi konn fanu.

⁹ Sudann niro nba ki bi yiu Sera na din mok kunkonkonna tusaa tusir, nan taantorit kobii ḡantaa, ki lek Juda teeb ki weib, ki bi saa baar Maresa. ¹⁰ Ki Asa nyii a wun kon nano, ki bi kur saan set bi sinsetboa, Sefata baauk ni, ki kpia Maresa. ¹¹ Ki Asa miar u Yomdaano Yennu, ki yet a, “Yennu, a saa fit somm kunkonkonna nba ki mok paḡ ki bin kon nyann binba mok paḡ. Ti Yomdaano Yennu, sommitit motana, kimaan ti

maa a paake, ki a sann nie ki ti nyii a tin took kunkonkonna nba yabit na. Yennu, fine tee ti Yomdaano, soɔ kaa ki saa fit kon nyanna.”

¹² Yoo nba ki Asa nan Juda kunkonkonna din took Sudann kunkonkonna na, Yennu din kon nyann Sudann kunkonkonna, ki bi chyar, ¹³ ki Asa nan u kunkonkonna weib, ki bi saa baar Gerar. Sudann teeb na din kpo bonchiann, ki li te bi kunkonkonna na ji ki fit kon konn. Yennu nan u kunkonkonna na din paakibe, ki kunkonkonna na jii mokint bonchiann tob na ni. ¹⁴ Yennu din te janmaanii soor lej niib, ki Juda kunkonkonna na fit biir doi nba kpia Gerar na, ki saat doi na kur, ki nyinn mokint bonchiann. ¹⁵ Bi bia din lek bonkob-kpaarii nna kaan, ki fat bi pei nan laagumiinba bonchiann, ki ji nmat kun Jerusalem.

15

Biaŋinba ki Asa te Israel teeb namm bi binbeɲ

¹ Yennu Seek din baar Asaria wunba tee Oded bija na paak, ² ki u chet kpanbar Asa, ki yeto a, “Kpanbar Asa, nan yimm Juda teeb, nan Benjamm teeb kur, gbiintir man. Li-i tee ki i be nan Yennu, u mun sii be nani. Li-i tee ki i loono, u saa te ki yin lau, n̄aan li-i tee ki i yeto, u saa n̄aaiwa. ³ Li din wei bonchiann ki Israel teeb ki waa barmonii Yennu, ki bia ki mok mannteeb nba sii wantib. Bi bia din ki mi Yennu sennu na. ⁴ N̄aan yoo nba ki daamii tan baarib, bi din tuu n̄mante ki kpaan namm Israel teeb Yomdaano Yennu, ki lau. ⁵ Bina maŋ ni, soɔ din kaa ki saa fit saan sonu nan

parmaasir, kimaan daamii nan kpikpiruk din be tij na kur po. ⁶ Ki digban-yenn mukis digbanleer, ki doynn mukis doleu, kimaan Yennu-e din baat nan daamii nan parbiir ki teemm. ⁷ Ŋaan yimm ŋarin, cheen i para ki daa ŋaan i moŋ, kimaan toonn nba ki i tuun na, i saa la li paatiwa.”

⁸ Yoo nba ki Asa gbat masokinkar nba ki Oded bija Asaria pak na, ki u chee par. U din nyik tingbana nba kur be Juda yent ni nan Benjaminn yent ni, nan tingbana nba kur be doi nba ki u fat, ki li be kunkona doi nba be Efraim yent ni na. U bia din ŋamm maa maruŋ binbintir nba din see Yenjiantu ŋasaakak dindonbik ni na.

⁹ Niib bonchiann din nyii Efraim nan Manase nan Simeonn yentnba ni, ki baar Asa boor, ki tan kar u naan yent ni, kimaan bi din la nan Yennu be nano. Asa din tikir niib maŋ kur, ŋamm nan Juda teeb nan Benjaminn teeb, ¹⁰ ki bi kur lakin Jerusalem, ŋmaarii ŋantaa ni, Asa naan bina piik nan ŋanŋmu nie na. ¹¹ Li daar nie ki bi din jii bonkobit nba ki bi fat tob ni na, ki mann maruŋ. Ki li tee nei kobii ŋanlore, nan pei tusaa ŋanlore. ¹² Bi din moŋ moŋore ki sak nan bi sii jiantir bi yeejamm Yomdaano Yennu nan bi para nan seek kur, ¹³ a daano nba kur yêŋ wun jiant Yennu, bin kpiu, waa lek tee nipaŋ koo nikper, koo joŋ koo poo. ¹⁴ Bi din taan ki yet nan kunkopaarire, Yennu sann ni, nan bi sii dia moŋor na, ŋaan peb naatuna sanpaapowa. ¹⁵ Li din maŋ Juda teeb na kur, kimaan bi lor moŋor na nan bi para kure. Bi

din mək parpeenn nan baa jiantir Yennu na, ki u gaarib ki te parmaasir be tij na kur po.

¹⁶ Kpanbar Asa din liat u yaa Maaka saakatuku, kimaan ɲɔɔe din kpeer chicherpook Asera,* ki li tee bonbilankant. Asa din chɔɔ chicherpook mage ki joor muu, Kidronn kpenu baauk ni. ¹⁷ Asa lek din ki biir tingbana jiantboa kur tij na ni, ɲaan u din waa Yennu fanu u manfoor ni kur. ¹⁸ U din kɔɔn bona nba kur ki u baa Abija din jii ki teen Yennu nuu ni nae, jiantu ɲasaakak na ni, ki kpab nan bona nba tee salimmɔna nan salimpeena ki u mɔɲ jii ki tur Yennu na. ¹⁹ Waa din dii naan, parmaasir din be-e ki saa tuu bina piintaa nan ɲanɲmu.

16

Ki jiin tɔbii nba din be Israel nan Juda teeb sinsuuk ni na po

(1 Kpanbara 15.17-22)

¹ Juda kpanbar Asa nba dii naan, li bina piintaa nan ɲanloob nie, ki Israel kpanbar Baasa saan lek Juda teeb, ki piin ɲamii Rama doo, a wun ɠɔɔr binba kɔɔ Juda yent ni, nan binba nyi li ni. ² Li paak ki Asa din jii salimpeena nan salimmɔna Yenjiantu ɲasaakak na ni, nan naan ɲaak na ni, ki tun toonii a bin saan nann Damaskus, ki saa tur Siria kpanbar Benhadad nan mɔmaana na a, ³ “ɲaant ki tii mək lor nan leeb, nan bianɲinba ki ti baanba din be na, ki salimpeena nan salimmɔna nba na tee piiniie ki n teena. Mɔtana, potir fin nan Israel

* **15:16** 15.16 Chicherpook Asera din tee matuk tingbann.

kpanbar Baasa mōtaauk na, ki lin te wun nyinn u kunkonkonna na n tij ni.”

⁴ Ki Ben-hadad sak Asa dudukit maŋ, ki tun u kunkonkonna saakab nan bi kunkonkonna a bin saan lek Israel digbana. Bi din nyann Aijonn nan Dann nan Abel Bef Maaka doi, nan Naftali doi nba kur ki bi birin jeet li ni.

⁵ Kpanbar Baasa nba din tan gbat linba tun na yoo nba, ki u nyik, ki ji ki ŋamii maa Rama doo.

⁶ Tɔn, ki kpanbar Asa taan jab nba kur be Juda tij ni, ki te ki bi saan jii tana nan taabii nba ki Baasa tuu dia ki ŋamii maa Rama doo na, ki bi jiir ki saan ŋamm maa Geba nan Mispa doi, ki li mok paŋ.

Ki jiin Yennu sokinii Hanani po

⁷ Li yoo maŋe ki Yennu sokinii Hanani saan kpanbar Asa boor ki yeto a, “Kimaan faa deen Siria kpanbar paak, ŋaan ki ki deen a Yomdaano Yennu na paake teen ki Siria kunkonkonna na chian paaka. ⁸ Sudann teeb nan Libia teeb din mok kunkonkonna nan taantorit nan taanjakira bonchiann. Ŋaan yaa maa Yennu paak nae teen ki u te ki i nyannib.

⁹ Yennu-e laat durinya na niib kur, ki teen binba para be nanao fanu na paŋ. I tun jatiwa, li paak, laa nyii motana ki saa, i sii tun be tob nie.” ¹⁰ Ki mōmaan na te Asa wutoor mantik doo Yennu sokinii na paak, ki u te ki bi sooro ki baano baann. Yoo nba nae ki Asa din piin ki mantik mukisir niib na siab.

Ki jiin Asa naan joontu po (1 Kpanbara 15.23-24)

11 Toona nba kur din tun Asa naan piinu ki saa tuu li joontu, li kur sob ki be Juda nan Israel kpanbara barkperii gbouŋ ni. 12 Asa nba din dii naan, li bina piintaa nan ŋanyia nie, ki yiaru soor u taa, ki u wɔb, ŋaan u lek din ki boi Yennu sommir po, ŋaan saa tebira boor. 13 Bina ŋanlee poor poe ki u kpo. 14 Bi din piuu tanpiiuk kaauk nba ki u mɔŋ din lukir, ki li be Defid doo ni nae. Bi din jii bonnunubit nan kpanunubite ki ŋamm u gbanant ki piuu. Bi din joo mutunne, ki li tee u baakir.

17

Biaŋinba ki Jehosafat dii Juda naan

1 Jehosafat din gaar u baa Asa seenu ki dii naan, ki chekin u niib, ki bi paar, ki saa fit kon nan Israel teeb. 2 U din tun kunkɔnkɔnna, ki bi saan Juda doi nba ki bi maa jonn lint na ni, nan Juda dolia, nan doi nba ki Asa din fat ki li be Efraim yent ni na. 3 Yennu din teen piisin Jehosafat paak, kimaan u din gaar u baa Asa naan pinpiik binbeŋe, ki ki jiant tingbann nba tee Baal na. 4 U din jiantir u baanba Yennu-e, ki sak u mɔb, ki ki waa Israel teeb kpanbara nba tuun biaŋinba. 5 Yennu din tur Jehosafat paŋ, ki u fit dia Juda yent, ki niib na kur baat nan piinii ki teenɔ, ki li te ki u mokitir ki bia laat baakir bonchiann. 6 U din waa Yennu nan ninmɔnn ki biir tingbanjiantboa, nan chicherpook Asera na ninnant, Juda tiŋ ni. 7 Waa din dii naan bina ŋantaa niŋe ki u tun saakab nba na, a bin saan Juda doi ni, ki sakii wantib Yennu sennu: ŋamme tee Ben-hail nan

Obadia nan Sekaria nan Netanel nan Mikaya.
⁸ Ki Liifai teeb banyia nan mannteeb banlee din chianib ki saan. Liifai teeb na din tee Semaya nan Netania nan Sebadia nan Asahel nan Semiramof nan Jehonatann nan Adonija nan Tobija nan Tob-adonija, ki mannteeb na mun tee Elisama nan Jehoram. ⁹ Bi din jii Yennu sennu gbouŋ na, ki lin nann Juda doi kur ni ki tumii niib na.

Ki jiin Jehosafat nijaantin po

¹⁰ Yennu din te jaŋmaanii soor digbana nba kook na ni niib, ki bi ki faa kpanbar Jehosafat tob. ¹¹ Ki Filistia siab din baat nan salimpeena nba yab, nan piinlia, ki teeno. Ki Arab siab mun baar nan bi piinii, ki li tee pei tusaa ŋanlore nan kobii ŋanlore, ki buunii tee tusaa ŋanlore nan kobii ŋanlore. ¹² Ŋanne ki Jehosafat ŋamii laat paŋ ki pukii, ki maa ŋapaara nan doi Juda tiŋ kur po, ¹³ ki li tee siaminba ki bi din tuu bekii jeet bonchiann.

Jerusalem doo niŋe ki u din kaan kunkonkonna saakab, ¹⁴ ki bi be naakuuk naakuuk. Adna-e din tee kunkonkonna nba nyii Juda naakuut ni na saakoo. U din dia kunkonkonna tusaa kobii ŋantaae. ¹⁵ Wunba waa paa u paak din tee Jehohanann-e, ki u dia kunkonkonna tusaa kobii ŋanlee nan piinniin. ¹⁶ Wunba paa bantaa ni tee Amasia, ki tee Sikri bija, ki dia kunkonkonna tusaa kobii ŋanlee. Ŋoo Amasia-e din nyinn u moŋ nan u saa tun Yennu toona. ¹⁷ Wunba din tee kunkonkonna saakoo nba nyii Benjaminn naakuut ni na din tee Eliada-e. U din tee kunkonkonnɔ nba

yiabe, ki dia kunkonkonna tusaa kobii ŋanlee, ki bi dia naagbankoŋa nan tɔrbana. ¹⁸ Wunba din waa paa u paake tee Jehosabad, ki u dia kunkonkonna tusaa kobik nan piinniin, ki bi mɔk jatiat fanu. ¹⁹ Jab nba na kur din be Jerusalem-e ki tuun teen kpanbar na. U bia din kaan kunkonkonna, digbanjaanlia nba be Juda tij ni.

18

Biaŋinba ki Yennu sokinii Mikaya kpaan kpanbar Ahab

(1 Kpanbara 22.1-28)

¹ Yoo nba ki Juda kpanbar Jehosafat din mokit, ki u sann bia doo na, ki u lor pookɔont, ki li tee u bija nan Israel kpanbar Ahab bipoo.

² Ki bina gar waan, ki Jehosafat tan saan Samaria doo ni, a wun foont Ahab. Ahab din loon wun teen Jehosafat nan binba waa u poor na jirima, ki kpil pei nan nei bonchiann, ki teen jaamm. U din yabir a wun korin Jehosafat ki wun sommo ki bin lek Ramof doo nba be Gilead na, ³ ki boio a, “A saa chianin ki man saan lek Ramof-aa?”

Ki Jehosafat jiin a, “Yoo nba kur ki a teen siir, min nan n kunkonkonna mun teen siira,” ⁴ ki bia ŋamm yet a, “Ŋaant ki tin boi Yennu sinsinna.”

⁵ Li yoo na ki Ahab tun yiin yenbis sokiniinba, ki bi teen nan kobii ŋanna nawa, ki tan boib a, “N saan lek Ramof koo n daa saa?”

Ki bi jiin a, “Saant ki lekir. Yennu saa tura nyannuwa.”

⁶ Ɔjanne ki Jehosafat boi a, “Yennu sokinii soo kaa ki ti saa fit te wun boi Yennu ki turiti-i?”

⁷ Ki Ahab jiin a, “Yenokoo be, ɣooe tee Mikaya, ki tee Imla bija, ɣaan n namoe, kimaan u ki mi sokin barganii ki jiin n po; u yoo sokint bonbiire ki jiint n po.” Ki Jehosafat jiin a, “A daa yeen nna.”

⁸ Ɔjanne ki kpanbar Ahab yiin u ɣaatoon-tunna saakoo, ki tumo a wun saan yiin Mikaya ki baar nano yian.

⁹ Ki kpanbara banlee maɣ lia bi naan liant ki kar bi gbant paak, jarik ni, doo na nanyer po, ki kpia Samaria doo maɣ tammob, ki yenbis sokiniinba na be leɣ, ki sokint maan bi toonn. ¹⁰ Sokiniinba maɣ yeno, wunba sann tee Sedekaya, ki u baa tee Kenaana na, din jii kut ki nan yina, ki yet Ahab a, “Yennu nba pak linbae na, ‘A saa jii nae ki kon nan Siria teeb na ki biirib chain chain.’ ” ¹¹ Ki sokiniinba na kur mun bia yet nna, ki bia yeto a wuu somm kii took Ramof po, ki u saa nyannira, a Yennu saa turo nyannuwa.

¹² Ɔjaan soo ki toontunna saakoo nba saan a wun yiin Mikaya na poɣ saa yeto a, “Sokiniinba kur pak nyannu poe ki tur kpanbar na, li ɣan ki fan mun tun nna.”

¹³ Ɔjanne ki Mikaya jiin a, “N por Yennu nba fo na sann ni, n saa pak linba ki Yennu wannin a man pake.”

¹⁴ Waa dokit kpanbar Ahab paak yoo nba, ki kpanbar na boio a, “Mikaya, min nan kpanbar Jehosafat, ti saan lek Ramof koo ti daa saa?”

Ki Mikaya jiin a, “Saant ki lek, a saa nyanna. Yennu saa tura nyannuwa.”

15 Ki Ahab yeto a, “Li-i tee ki a piak nanin Yennu sann nie, fan pak barmonii. Taar-munḡae ki n saa paka linba na?”

16 Ki Mikaya jiin a, “N la ki Israel teeb kunkonkonna yat kunkona paak nan pei nba ki mək pekpaarik na, ki Yennu yet a, ‘Jab na ki mək tɔondaano, ḡaant ki bin kun nan parmaasir.’ ”

17 Ki Ahab yet Jehosafat a, “N ki paka nan u ki ban pak siar ki li tee bonḡann ki jiin n po-o? U yoo piak bonbiire ki jiint n po.”

18 Ki Mikaya ḡamii yeen a, “Gbiintir linba ki Yennu piak. N la ki Yennu kar u naan binbintir paak Yendouḡ ni, ki u malakanba kur see u boor ni. 19 Ki Yennu boi a, ‘Iḡmee saa saan kpann Ahab ki wun saan Ramof, ki bin saa kpiu?’ Ki malakanba na yemm tuu yet yenn, ki leeb mun n pak leer, 20 nan seek nba tan baar ki yet Yennu a, ‘Min saa kpannoḡa.’ Ki Yennu boio a, ‘A saa kpanno nlee?’ 21 Ki seek na jiin a, ‘N saa saane ki te Ahab yenbis sokiniinba na kur n faar faak.’ Ki Yennu yet a, ‘Ii saa ki saa kpanno. A saa nyanna.’ ”

22 Li yoo na ki Mikaya ḡamm pak a, “Linba tume na, Yennu te ki sokiniinba maḡ faar faake ki tura, ḡaan u moḡ ḡarin senn nan biirue saa baara.”

23 Li yoo na ki sokinii Sedekaya saan Mikaya boor ki saa pebo, ḡaan boio a, “Nlee yoee ki Yennu Seek nyii n boor ki baar tan pak nanani?”

24 Ki Mikaya yeto a, “A tan saa bannir yoo nba ki a gar lanpoor po diiuk ni ki saa bor nae.”

²⁵ Tɔn, ki kpanbar Ahab yet u saakayenɔ a, “Soot Mikaya ki saan nanɔ Amonn, wunba tee doo yudaanɔ na, nan n bija Joas boor. ²⁶ A betib ki bin kɔɔnɔ dansarik, kii teenɔ jarpeenn nan nyun kuukɔɔ, ki tan tuu yoo nba ki n tan saa jen nan laafia.”

²⁷ Ki Mikaya jiin a, “Li-i tee ki a jen nan laafia, ɲann ɲarin, li wann nan Yennu ki pak nanime na,” ki bia yet a, “Sɔɔ kur n dɔk linba ki n pak na.”

*Ki jiin Ahab kuun po
(1 Kpanbara 22.29-35)*

²⁸ Tɔn, ki Israel kpanbar Ahab nan Juda kpanbar Jehosafat fiir saan a bin lek Ramof doo nba be Gilead yent ni na. ²⁹ ɲaan sɔɔ ki Ahab poɲ yet Jehosafat a, “Taa saa tɔb na, n saa lia tayanae, ɲaan fin n lia naan liant.” Ki Israel kpanbar na lia tayana ki saan tɔb.

³⁰ ɲaan sɔɔ Siria kpanbar na dɔɲ tur u taantorit saakab na mɔb nan bi daa loon sɔɔ bin kpi, see Israel kpanbar na kuukɔɔ. ³¹ Baa la kpanbar Jehosafat yoo nba, ki bi kur dukin nan ɲɔɔe tee Israel teeb kpanbar, ki bi ɲmant a bin lekɔ, ki Jehosafat yikin sanpaapo, ki ti Yomdaanɔ Yennu fatɔ, ki te leku na yakirɔ.

³² Ki taantorit saakab na bann nan ɲɔɔ kaa tee Israel kpanbari, ɲanne ki bi nyik ki ji ki weio.

³³ Ki taan sɔɔ, Siria kunkɔnkɔnna yek peenu, ki li soor kpanbar Ahab maɲ tɔb liatir nba tee kut na tintaamboor, ki gar soor u par paak. Ki u mɔ nan wunba ɲmakitir u taantoruk na a, “N la daɲa, ɲmantir ki nyi tɔb na ni.” ³⁴ Yoo nba ki tɔb nunii mɔn na, ki Ahab ji kar deen taantoruk

na ni, ki took Siria teeb na. Ki yonnu tan baa, ki u kpo.

19

Biaŋinba ki Yennu sokinii tur Jehosafat kpaanii.

¹ Juda kpanbar Jehosafat din ŋmat kun u ŋaak ni nan laafia, Jerusalem doo ni. ² Yennu sokinii Jehu, wunba tee Hanani bija na, din saan kpanbar na boor, ki yeto a, “A dukin li ŋan nan fan somm tondamm nan binba ki loon Yennu-u? Faa tun linba na te Yennu wutoor doo a paaka. ³ Ŋaan bonŋansiar lek be a ni. A boon chicherpook Asera ninnant nba ki niib na tuu jiantir nawa, ki bia yabir tuun Yennu nba loon biaŋinba.”

Biaŋinba ki Jehosafat te niib na ŋamm bi moŋ

⁴ Kpanbar Jehosafat din koo Jerusalem-e, ŋaan u din lin gont niib yoo kur, u yent ni, laa nyi Beerseba, niidiitu po, ki saa dian Efraim kunkona yent na peŋ, niigaŋ po, a wun te niib na n jen bi yeejamm Yomdaano Yennu boor. ⁵ Kpanbar Jehosafat din gann barbuura ki bi be Juda digbanjaana na ni, ⁶ ki turib kpaanii a, “Ii mi yaa sii bu maan biaŋinba. I ki dia nisaarik yiikoo kaa ki bu buuti, ŋaan i dia Yennu yiikooe, ki u sii be nani yoo nba ki i yaa yin pak gbint maan. ⁷ Ii baakit Yennu kii tuun fanu, kimaan ti Yomdaano Yennu ki loon yii ŋmaab, koo kii mok lukitin, koo kii gaan monyati.”

⁸ Jerusalem doo nie ki Jehosafat din gann Liifai teeb, nan mannteeb, nan tɔɔndaansiab, a bii tee barbuura, kii bu binba biir Yennu sennu na, nan doo maan. ⁹ U din turib kpaanii nba nae a: “Li kpaas talas ki yii tuun i toona kii tiin Yennu jaŋmaanii, kii saak u mɔb nan barmɔnii, toonn nba kur ki i tuun ni. ¹⁰ Ki li-i tee yoo nba kur ki i ninjasɔɔ tan nyii doi na yenn ni, ki baar nan u maan, ki li tee nikpinu maan, koo ki tee wunba biir sennu, koo wannu na, yin wannib fanu baa saa dia bi mɔŋ bjaŋinba, buut yoo, ki li daa te bi ŋamii kɔɔ biit ni ki biir Yennu. I-i kii sak nna, ŋann yimm nan i ninjamm na saa te Yennu wutoor n do i paaka, ŋaan li-i tee ki i tun i toona fanu, i kan kɔɔ biit ni. ¹¹ Mannteeb yudaanɔ Amariae sii mɔk yikoo ki gorii Yenjiantii maan kur ni, ki Sebadia, wunba tee Ismael bija, ki tee Juda yudaanɔ na, sii mɔk yikoo ki bu maan nba biar, ki Liifai teeb toonn tee bii gorii ki tuu te maan nba ki barbuura pak na, lin tun nna. Cheen i para ki dia kpaanii na, ki Yennu saa somm binba tuun toonjana.”

20

Biaŋinba ki Edom teeb faa Juda teeb tɔb

¹ Li din yann waame, ki Moab nan Amonn kunkɔnkɔnna, ki pukin bi somm teeb nba tee Meun teeb na, ki bi lek Juda, ² ki toomiinba siab saan ki saa bet Jehosafat a, “Kunkɔnkɔnna nyii Edom, Mɔk-kpeenn na yakleer po, ki baat yaba, a bin leka. Bi dɔŋ fat Hasasonn Tamar-a.” (Doo na sanleere tee Engedi.) ³ Jaŋmaanii

din soor Jehosafat, ki u miar Yennu ki boi sommir po, ŋaan te ki bi lor moi digbann na kur po. ⁴ Ki Juda doi kur ni niib kakit ki saan Jerusalem a bin boi Yennu sommir po, ⁵ ki ŋamm nan Jerusalem teeb taan ki be Yenjiantu ŋasaakak dindonjopaann na ni. Ki kpanbar Jehosafat saan ki set bi tɔɔnn, ⁶ ŋaan miar Yennu sanpaapo ki yet a, “Ti yeejamm Yomdaano Yennu, fine be Yendouŋ ni, ki dia doi nba kur be durinya na ni. A mɔk paŋ nan yiikoo, ki soɔ kaa ki saa fit kɔn nana. ⁷ Fine tee Yennu. Yoo nba ki a niib, timm Israel teeb, din chari kɔɔ tiŋ na ni na, fine din ber nyinn niib nba din be nna na, ŋaan jii tiŋ na ki tur a yook Abraham yaaboona, a lii tee bi faar mɔkmɔk nan mɔkmɔk. ⁸ Ki bi kar tiŋ na ni, ki maa ŋasaakak nba ki bi sii baakita li ni. Ki bi mi fanu ⁹ nan li-i tee ki bonbisiar baarib, ki tee tob, koo yiarbiuk, koo kon, a lin dat bi tuba, bi saa fit kɔɔ ki tan set ŋasaakak na tɔɔnn po, siaminba ki bi jiantira na. Bi saa miara, yoo nba ki bi be daamii ni, ki a saa gbat ki fatib.

¹⁰ “Mɔtana, Amonn teeb nan Moab teeb nan Edom teeb lekita. Yoo nba ki ti yeejamm din nyii Ijpt na, a din ki sak ki bi kɔɔ tiŋ maŋ niŋi, bi din kokin lint tiŋ maŋe ki ki biiriri. ¹¹ Baa pa ki jiintit bianŋinbae na. Bi baar a bin ber nyinnit tiŋ nba ki a turit na nie. ¹² Fine tee Yennu. Datir bi tuba, kimaan ti ki mɔk paŋ nba saa took kunkɔnkɔnna nba yab ki saa lekit na. Ti ki mi taa saa teen bianŋinba, ŋaan ti gorii fine ki loon sommir.”

¹³ Ki Juda jab na kur nan bi poob nan bi waas see Yenjiantu ŋasaakak na boor. ¹⁴ Ki

Yennu Seek sik Liifai niro nba pukin ki see nibur na ni paak, ki u sann tee Jahasiel, ki tee Sekaria bija, ki Sekaria tee Benaya bija, ki Banaya tee Jeyel bija, ki Jeyel tee Matania bija, ki bi nyii Asaf naakuuk ni. ¹⁵ Ki Jahasiel yet a, “Chanbaa kpanbar, nan yimm nba kur tee Juda teeb, nan Jerusalem teeb, Yennu yet nan i daa ŋaan tama, koo ki tiin kunkonkonna nba yab na jaŋmaanii nan yin tookibi. Tob na tee Yennu yare, li ki tee i yar kaa. ¹⁶ Li won lekib wonn, bi-i woŋi baar Sis loonu ni yoo nba, i won saa chetib baauk nba kook kunkoouk doo na kpiŋ, ki li kpia Jeruel na. ¹⁷ Li ki tee yimm kaa n kon konn na, yimm n lon sinsetboa, kii guu, ki i saa la nyannu nba ki Yennu saa turi. Juda nan Jerusalem teeb, i daa taantir koo ki tiin jaŋmaanii. Nyimin ki tookib man, ki Yennu sii be nani.”

¹⁸ Ŋanne ki Jehosafat baa fabin tiŋ ni, ki niib na kur mun baa fabin tiŋ ni, ki bi jiant Yennu. ¹⁹ Ki Liifai teeb nba nyii Kohaf nan Kora naakuut ni na fir set ki tant nan kunkopaara, ki pak ŋamm Israel teeb Yomdaano Yennu.

²⁰ Laa yent sanyapob ni, ki niib na nyii ki saa kunkoouk nba kpia Tekoa na. Baa saa yoo nba, ki Jehosafat pak namm moamaan na a: “Juda nan Jerusalem teeb, teent i maalin i Yomdaano Yennu ni, ki li saa te yin set fanu. Teent yada man nan moamaan nba ki u sokinii beeri na, ki i saa la nyannu.” ²¹ Waa pak nan niib na ki gbenn yoo nba, ki u te yanyinna na lia bi liant nba ki bi lia Yenjiantii ni na, ki somm kunkonkonna na toonn po, ki yiin yaŋ a, “Pakin

Yennu man. U lomm kaa gbennu.”

²² Baa piin ki yiin yaŋ na yoo nbae, ki Yennu te jaŋmaanii soor kunkonkonna nba yaa bin lekib na. ²³ Ki Amonn teeb nan Moab teeb na lek Edom kunkonkonna na, ki kpiib, ki saa boontib, ki li poor po, ki bi tan ŋmat leeb paak nan konbiir. ²⁴ Yoo nba ki Juda teeb na doo baar kunkonn nba be kunkoouk paak na, ki bi la bi datai na kur doo tiŋ ni ki kpowa. Ki nan yenokowa ki tenni.

²⁵ Ki Jehosafat nan u kunkonkonna na chat ki saan a bin jii mokint, ki la bonkobit nan jeet nan liant, ki li yab bonchiann, nan bonlia nba be ki li daauk paar, ki bi jii daaŋantaa ki tikii mokint na. Ŋaan tiat na din yab bonchiann, ki bi din ki fit jii li kuri. ²⁶ Daaŋanna daar, ki bi taan leeb, Beraka baauk ni, ki pak dont Yennu nan waa tun linba ki turib na. Ŋanne teen ki bi yi baauk maŋ “Beraka.”* ²⁷ Jehosafat din jii u kunkonkonna na ki ŋmat namm Jerusalem nan parpeenn, kimaan Yennu te ki bi nyann bi datai nawa. ²⁸ Baa baar doo na ni yoo nba, ki bi somm chunchuuntuk ki koo Yenjiantu ŋasaakak na ni, ki yiin yanii ki faa biat, ki bia peeb naatuna. ²⁹ Ki jaŋmaanii soor digbana nba kur gbat bianinba ki Yennu te ki Israel teeb nyann bi datai na. ³⁰ Jehosafat ji din dia u yent na nan parmaasir, ki Yennu guu-u lokir kur po.

*Ki jiin kpanbar Jehosafat naan joontu po
(1 Kpanbara 22.41-50)*

* **20:26** 20.26 Beraka paake tee “Dontir.”

³¹ Jehosafat din tee bina piintaa nan ɲanɲ-mue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem doo ni bina piinlee nan ɲanɲmu. U naae din tee Asuba, ki tee Silhi bipoo. ³² Jehosafat din tee nan u baa Asa nba din tee bianɲinba nae, u din tuun linba ɲan Yennu tɔɔnn, ³³ ɲaan u din ki yeer tingbann mann boa. Niib na lek din ki lebit bi para kur a bin jiant bi yeejamm Yennu na.

³⁴ Linba kur ki Jehosafat tun, u naan pinpiik ki saan tuu li joontu, sob ki be Jehu nba tee Hanani bija na barkperii gbant ni, ki li tee Israel kpanbara barkperii bokir.

³⁵ Sakyenn, Juda kpanbar Jehosafat din tan mok lor nan Israel kpanbar Ahasia, wunba din tun toonbiit bonchiann na. ³⁶ Ki Esiongeber mokgbianue ki bi din maa ɲaringbeɲa. ³⁷ ɲaan Elieser, wunba tee Dodafahu bija, ki nyii Maresa na, din yakii nan Jehosafat ki yet a, “Kimaan faa mok lor nan Ahasia na, Yennu saa biir linba ki a maa nawa.” Ki ɲarint na biir, ki ji ki fit somm nyun paak.

21

¹ Jehosafat din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Jehoram gaar u naan na.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehoram po
(2 Kpanbara 8.17-24)*

² Ki Jehoram, wunba ki u baa din tee Juda kpanbar Jehosafat na, din mok ninjamm banloob. ɲamme tee Asaria nan Jehiel nan Sekaria nan Asariahu nan Maikel nan Sefatia.

³ Bi baa din turib piinii nba yab, ki li tee salimmōna nan salimpeena nan bona nba daauk paar, ki bia kaan soo kur ki u gorii digbanjaana nba be Juda tij ni na yenn. Jehoram nba din tee Jehosafat bikperik na paake ki u gaar u baa setu, ki dii naan. ⁴ Jehoram nba din kar u naan kok paak ki gbenn yoo nba, ki u nyinn u ninjamm na kur, nan Israel saakasiab manfoa.

⁵ Jehoram din tee bina piintaa nan ŋanlee-e ki dii naan, ki kar Jerusalem doo ni bina ŋanniin. ⁶ U din tokii ki mōk tonu nan kpanbar Ahab nan Israel kpanbarlia nae, kimaan u din kōon Ahab bonpoi na yenœ. U din tun ki biir Yennu, ⁷ ŋaan Yennu lek din ki loon wun boont Defid maaru, kimaan u din lor nan Defid a u yaaboonae sii tun di naan.

⁸ Jehoram naan yooe ki Edom teeb din yêt Juda teeb, ŋaan bokit bi naangbouŋ. ⁹ ŋanne ki Jehoram nan u saakab fiir nan bi taantorit ki saan lek Edom. Leŋe ki Edom kunkōnkōnna fiir ki loon lintib, ki nyiok ki Juda teeb pat, ki chiar bot. ¹⁰ Laa nyii li yoo ki tan tuu dinna, Edom teeb bokit bi mōŋe, ki nyii Juda teeb yiikoo ni. Li yoo maŋe, ki Libna doo teeb mun bia bokit bi mōŋ, kimaan Jehoram din yêt u yeejamm Yomdaano Yennu jiantuwa. ¹¹ U bia din maa tingbanjiantboa, Juda kunkona paak, ki bia ŋmakit Juda teeb nan Jerusalem teeb ki bi tun yanbōmm ki biir Yennu.

¹² Ki Yennu sokinii Elaija sob gbouŋ ki tur Jehoram, ki yet a, “A yeeja Defid Yomdaano Yennu nae pak biira, kimaan a ki wei a baa

kpanbar Jehosafat binbenɔ, koo a yeeja kpanbar Asa binbenji. ¹³ Ɔjaan a wei Israel kpanbara binbene, ki ɲmakit Juda teeb nan Jerusalem teeb ki bi ki waa Yennu, nan bianɲinba ki Ahab nan binba wei u poor din ɲmakit Israel teeb ki bi ki waa Yennu na. A bia kpɪi a tiɔɲ ninjamm nba din tee popeendamm ki chee fin nae. ¹⁴ Li paak, Yennu saa dat a niib, nan a waas, nan a poob tuba, ki biir yaa mɔk linba kur. ¹⁵ A mɔɲ saa la fara nan nɔɔk ni yiarbiiuk, ki a nɔɔt tan saa nyi.”

¹⁶ Ki Filistia siab nan Arab teeb nba koo ki kpia Sudann teeb nba be mɔkgbenjir gbianu na, ki Yennu te ki bi faa Jehoram tɔb. ¹⁷ Bi din lek Juda, ki saat kpanbar ɲaak, ki soor kpanbar poob nan bonjai na kur ki teemm yommii, ɲaan nyik Ahasia koo, wunba tee kpanbar sanbian na.

¹⁸ Ton, linba na kur poor poe ki Yennu te ki nɔɔk ni yiarbiiuk soor kpanbar na, ¹⁹ ki li jii bina ɲanlee ki yiaru na te ki u nɔɔt nyi, ki u tan kpo nan tont. Kpanbar Jehoram maɲ niib din ki joo mutunn ki turɔ baakir, nan baa din tuun bianɲinba ki teen u yeejamm na.

²⁰ Jehoram din dii naan ki tee bina piintaa nan ɲanlee-e, ki kar Jerusalem, ki dia u niib bina ɲanniin. Waa din tan kpo yoo nba, soɔ din ki mɔk parbiir, u kuun paaki. Bi din piiu Defid doo nie, ɲaan ki li ki tee naan kaat ni.

22

*Ki jiin Juda kpanbar Ahasia po
(2 Kpanbara 8.25-29; 9.21-28)*

¹ Jerusalem teeb din dinn Ahasia naan, wunba tee Jehoram sanbian na, ki u set u baa seenu ni, kimaan dolekteeb nan Arab niib na koo bi kaan ni, ki kpil Jehoram bonjai kurawa. Njanne Ahasia, wunba tee Jehoram bija na teen Juda kpanbar, ki piin dia Juda teeb. ² Ahasia din tee bina piinlee nan nanlee-e ki dii naan, ki kar Jerusalem binyennkoo ki dia niib. U naa din tee Atalia-e, ki tee kpanbar Omri yaaboonn. ³ Ahasia mun bia din gaar kpanbar Ahab naateeb marimae, kimaan u naae din turimo, ki u tuun bonbiir. ⁴ U din tun ki biir Yennu, kimaan u baa kuun poor poe ki kpanbar Ahab naateeb teen u kpaanteeb, ki li te ki u naan siik. ⁵ U din gaar bi kpaaniie, ki taan Israel kpanbar Joram po, ki bi faa tob nan Siria kpanbar Hasael. Kunkonkonna na din took leeb Ramof-e, Gilead tij ni, ki Joram la dan tob na ni. ⁶ U din nmat Jesreel doo nie a wun teb u mon, ki Ahasia saan lej a wun gon.

⁷ Ahasia nba din gon Joram yoo nbae, ki Yennu dat Ahasia tubir. Ahasia nba saan yoo nba, ki gon nan Joram fiir a bin chet Jehu, wunba tee Nimsi bija, ki Yennu ganno a wun biir kpanbar Ahab naak na. ⁸ Jehu nba din sak Yennu mob ki saa a wun biir kpanbar Ahab naateeb na, ki u din tan chet nisiab, ki bi tee Juda booru ni saakab, nan Ahasia nikpiimm nba chianto a wun gon Joram na, ki Jehu kpil bi kur. ⁹ Bi din lin lon Ahasia-e ki tan lau ki u bor Samaria, ki bi jiu saan nanao Jehu boor, ki u saa nyinn u manfoor, nan bi din pii u gbanant, kimaan u yeeja Jehosafat wunba din yiab u mon paak ki waa Yennu na choron paak.

Soo din ki biar Ahasia ŋaak ni ki saa fit dia naan na.

*Ki jiin Juda poobat Atalia po
(2 Kpanbara 11.1-3)*

¹⁰ Ahasia naa Atalia nba gbat nan bi kp̄ii u bijawa na, ki u tur m̄ob nan bin kp̄i niib nba kur nyii Juda naan ŋaak na ni. ¹¹ Ahasia din m̄ok niipoosoo, ŋaan ki bi ki taa baa, ki bi yiu Jehoseba, ki u din kun manntoo nba ki bi yiu Jehoyada na. Jehoseba din jii Ahasia bonjai na yeno, ki u sann tee Joas, ki nyinno kpanbar waas nba ki bi yaa bin kp̄ib na ni, ki saan bor ŋoo nan poo nba wubiio na, Yenjiantu ŋasaakak didootuk ni. U din te ki u be bor nie, ki nyii Atalia nikpinu ni. ¹² U din biar be bor nie, Yenjiantu ŋasaakak na ni, bina ŋanloob, ki Atalia daa tee poobat ki dia tiŋ na.

23

*Bianjinba ki bi dinn Joas naan
(2 Kpanbara 11.4-16)*

¹ Manntoo Jehoyada din guur bina ŋanloobewa ki ji dukiin nan li jaŋ wun tun siara. U din lor nan kunkonkonna saakab banŋmu. Ŋamme tee Asaria, ki u tee Jeroham bija, nan Ismael, ki u tee Jehohanann bija, nan Asaria, ki u tee Obed bija, nan Maaseya, ki u tee Adaya bija, nan Elisafat, ki u tee Sikri bija. ² Bi din lin Juda doi kur po ki taan Liifai teeb nan naakuut saakab kur, ki jen namm Jerusalem.

³ Ki bi kur taan be Yenjiantu ŋasaakak ni, ki lor nan Joas, wunba tee kpanbar bija na. Ki

Jehoyada yetib a, “Kpanbarkperɔ na bijae na. Ʒɔɔe ji sii tee kpanbar mɔtana, nan bianjinba ki Yennu senn mɔsonn nan kpanbar Defid yaa-boonae sii diat na. ⁴ Taa saa teen bianjinbae na: Li-i tee ki mannteeb nan Liifai teeb baar toonn, foon daari, bi bɔkitu muntaa ni yenn saa guur Yenjiantu ɲasaakak na tammɔie, ⁵ ki bɔkitu muntaa na ni yenn saa guur kpanbar ɲaak, ki binba biar na saa guur Fiakir Tammɔb. Niib na kur saa taan leeb kii be Yenjiantu ɲasaakak na dindonjouk nie. ⁶ Sɔɔ kaa ki saa fit kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak na ni, see mannteeb nan Liifai teeb nba be toonn ni na. Ʒamme saa fit kɔɔ, kimaan bi ɲamm bi mɔɲa, ɲaan niib nba biar na n sak Yennu mɔb, ki biar nanyer. ⁷ Liifai teeb na n set ki lint kpanbar na, kii guuu, ki saat jukbanjai kii dia. Ki bi sii be nan kpanbar na, siaminba kur ki u saa. Ki wunba kur bikin a wun kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak na ni, bin kpiu.”

⁸ Ki Liifai teeb nan Juda teeb tun Jehoyada nba wannib bianjinba na. Ki saakab na gɔɔr binba kaa toonn ni foon daar na, ki bi pukin binba be toonn ni na, kimaan manntɔɔ Jehoyada din ki ɲaan bi sɔɔ. ⁹ Jehoyada din tur kunkɔnkɔnna saakab kpana nan naagbankɔɲa nba din tee kpanbar Defid yar, ki bi bekir Yenjiantu ɲasaakak ni na. ¹⁰ U din te niib na set Yenjiantu ɲasaakak na tɔɔnne nan bi jukbanjai, a bin guur kpanbar Joas. ¹¹ Tɔn, ki Jehoyada nyii nan Joas nanyer, ki yirimɔ naan fokirik, ɲaan turɔ Yennu sennu gbouɲ na. Li yoo na ki bi ji dinno naan. Ki manntɔɔ

Jehoyada nan u bonjai mōon kpan Joas paak, ki soo kur pak nan kunkōpaarir a, “Kpanbar na-ii mōk manfofook.”

¹² Ki Atalia gbat niib na nba kpakitir kpanbar na bianinba, ḡanne ki u kakit ki saan Yenjiantu ḡasaakak na boor, siaminba ki niib na tikir ki be na. ¹³ U din la kpanbar paḡ na see ḡasaakak na tammōb ni, jaantarik nba tee kpanbara yar na boor, ki kunkōnkōnna saakab nan naatunpebira see ki lintō. Ki niib na kur yikin nan kpinkpammuk ki peeb naatuna, ki Yenjiantu ḡasaakak na ni yanyinna dia bi bonpipebit ki ḡmakitir niib, ki bi dontir. Ki Atalia pat pat u liant nan parbiir ḡaan yikin a, “Nabiiuk, nabiiuk.”

¹⁴ Manntōo Jehoyada din ki loon bin kpi Atalia Yenjiantu ḡasaakak na boori. Li paak ki u yiin kunkōnkōnna saakab na ki yetib a, “Sootō ki nyinnō guura na sinsuuk ni, ki kpi wunba kur koor a wun fatō.”

¹⁵ Ki bi soorō ki saa nano kpanbar ḡaak. Baa saa baar Taanii Tammōb boor yoo nba ki bi kpiiu.

Bianinba ki Jehoyada te niib na ḡamm bi mōḡ

(2 Kpanbara 11.17-20)

¹⁶ Ki manntōo Jehoyada te kpanbar Joas nan niib na kur senn mōsonn nan bi sii tee Yennu niib. ¹⁷ ḡanne ki bi kur fiir saan tingbann Baal jiantu ḡaak, ki saa betir, ki bet bet maruḡ binbinta nan yenbis nba be leḡ, ḡaan kpii Matann, wunba tee Baal manntōo na, binbinta na tōonn. ¹⁸ Jehoyada din tur mannteeb nan

Liifai teebe toona nba be Yenjiantu ɲasaakak ni na yudant. Li din tee bii tuun toona nba ki kpanbar Defid wannib nae, kii bia kii jokin piinii maruɲ nba ki bi teen Yennu na, nan bjaɲinba ki Moses sennu tee na. ɲamme bia din gorii yanyinna, yoo nba ki bi yiin ki kpamm na. ¹⁹ Jehoyada bia din te ki guura guu Yenjiantu ɲasaakak na tammɔi, a bin goor wunba ki ɲamm u moɲ ki be jakint ni.

²⁰ Kunkonkonna saakab, nan nijaana, nan niib na saakab, nan tiɲ na niib kur din wei Jehoyada, ki bi nyii nan kpanbar na, Yenjiantu ɲasaakak ni, ki saan koɔno naan ɲaak. Bi din koɔ tammɔjar na nie, ki kpanbar na saan kar naan kok paak. ²¹ Niib na kur din gbee nan parpeenne, ki doo na maak, kimaan Atalia kpowa.

24

Ki jiin Juda kpanbar Joas po (2 Kpanbara 12.1-16)

¹ Joas din tee bina ɲanlore-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem doo ni bina piinna. U naae din tee Sibia, ki nyii Beerseba doo ni. ² Joas din tun linba ɲan ki tur Yennu, yoo nba ki manntɔɔ Jehoyada be u manfoor ni na. ³ Jehoyada din lon poob banlee ki tur kpanbar Joas, ki bi marɔ bonjai nan bonpoi.

⁴ Joas nba din dii naan ki li yann waaminnae, ki u dukin nan wun ɲamm Yenjiantu ɲasaakak. ⁵ U din yet mannteeb nan Liifai teeb na a bin saan Juda doi ni, ki lin niib na kur boor, ki bin taan likirii ki ɲamm maa Yenjiantu ɲasaakak

na. U din yet niib na a bin teen yian, ɲaan Liifai teeb na din mei. ⁶ Ɔanne ki u yiin bi toondaano Jehoyada ki boio a, “Bee teen ki a ki te Liifai teeb na saan Juda nan Jerusalem teeb boor, ki gaar lampo nba ki Yennu toontunno Moses din yaa niib na-ii pa, ki lii ɲamii Yennu lanbouŋ na?”

⁷ Atalia nba tee pootouŋ na poorpoweiteeb biir Yenjiantu ɲasaakak nawa, ki jii kasii bona nba be leŋ na ki dia jiantir tingbann Baal.

⁸ Kpanbar na din yet Liifai teeb a bin kpaalakir, ki sennir Yenjiantu ɲasaakak na tammob ni, ki bii taant likina leŋ. ⁹ Bi din tur mɔb, Jerusalem nan Juda tiŋ kur po, a soɔ kur n pa lampo nba ki Yennu toontunno Moses din gaan Israel teeb boor, kunkoouk paak na. ¹⁰ Linba na din maŋ Israel teeb nan bi saakab, ki bi baar ki pa bi lampo, ki tan gbeen lakir na.

¹¹ Liifai teeb na din jikit lakir nae daa kur, ki teen kpanbar ɲasaakoo nba gorii lakir maŋ paak na. Ki yoo nba kur lakir na gbee, kpanbar gbansobiro nan mannteeb yudaano toontunna yenoɛ tuu nyinn likirii na lakir na ni, ɲaan jiin senn li sinsetboor. Nna bannue ki bi din gaar likirii bonchiann.

¹² Kpanbar na nan Jehoyada din tuu jii likirii na ki tur binba gorii Yenjiantu ɲasaakak na ɲammue, ki bin jooŋ tana maateeb, nan karpintanba, nan binba kur saauk, ki bin ɲamm Yenjiantu ɲasaakak na. ¹³ Toontunna na kur din tun nan ninbinmoniie, ki ɲamm Yenjiantu ɲasaakak na ki tan gbenn. Ki li jen li bannu ni, ki wakii, ki kaa biiru. ¹⁴ Yenjiantu ɲasaakak na

ɲammu nba gbenn yoo nba, ki salimmɔna nan salimpeena nba tenn na, ki bi jii tur kpanbar na nan Jehoyada, ki bi jii ki ɲamm Yenjiantu ɲasaakak na senii nan bonlia nba sii be li ni.

Baa lebit Jehoyada sennii bianjinba

Jehoyada nba din be u manfoor ni yoo nba, bi din tuu mann maruɲo, ɲasaakak na boor yoo kur. ¹⁵ Jehoyada din dii bina kobik nan piintaee, ki tee nikper ki ji kpo. ¹⁶ Bi din piiu kpanbara kaat nie, ki li be Defid doo ni, kimaan toonɲana nba ki u din tun ki tur Israel teeb nan Yenjiantu ɲasaakak na paak.

¹⁷ Ɔaan Jehoyada nba kpo yoo nba, ki Juda toondamm ɲmakit kpanbar Joas dudukit, ki u gaar bi maan. ¹⁸ Ɔanne ki niib na nyik ki ki jiantir ɲamm Israel teeb yeejamm Yomdaano Yennu na ɲasaakak ni, ɲaan jiantir tingbana nan chicherpook Asera ninnant. Bi yanboomm na paake teen ki Yennu wutoor doo Juda nan Jerusalem teeb paak, ¹⁹ ki u tun sokiniinba a bin yakii namm ki bin jen u boor, ɲaan niib na lek din yê, ki ki gbiint. ²⁰ Tɔn, Yennu Seek din sik Sekaria, wunba tee manntɔ Jehoyada bija na paak. U din set siaminba ki niib na saa laue, ɲaan yet a, “Ti Yomdaano Yennu boi a bee teen ki i ki sak u sennii, ki baat nan biiru i moɲ paakii. I nyikɔe, ki u mun nyiki.” ²¹ Kpanbar Joas din lor nan niib nae, ki bi piak biir Sekaria. Ki kpanbar na tan tur yaak, ki niib na jaat Sekaria tana, Yenjiantu ɲasaakak na dindonjouk ni, ki kpiu. ²² Kpanbar Joas din tamm Sekaria baa Jehoyada toonɲana nba ki u din tun ki turo nawa, ɲaan te ki bi kpii Sekaria.

Sekaria nba kpenn yoo nba, ki u yet a, “Yennu n la yaa tun linba na, ki dat i tuba.”

Biaŋinba ki Joas naan gbenn

²³ Piar nba piat yoo nba, ki Siria kunkonkonna lek Juda nan Jerusalem teeb, ki kp̄ii t̄ondamm na kur, ki jii m̄okint bonchiann ki saan nann Damaskus.

²⁴ Siria kunkonkonna na din waar, ŋaan Yennu-e din te ki bi nyann Juda kunkonkonna nba yab na, kimaan Juda teeb din ȳet bi yee-jamm Yomdaano Yennu-wa. Linba na paake te ki kpanbar Joas din la tubdatu. ²⁵ Siria kunkonkonna din tan nyikin konn na, ŋaan soo Joas la daŋ bonbiir. U saakab banlee

din b̄or lor u paak, ki kp̄iiu d̄oonu ni, ki jiin pann, waa din kp̄ii mannt̄oo Jehoyada bija na paak. U din kpo, ki bi piuu Defid doo ni, ŋaan bi din ki piuu kpanbara kaat ni kaa.

²⁶ Binba din lor u paak na din tee Sabab, ki u naa tee Simeaf ki nyii Amonn booru ni, nan Jehosabad, ki u naa tee Simrif, ki nyii Moab booru ni. ²⁷ Makperii na kur be kpanbara barkperii gbouŋ ni, ki tee kpanbar Joas bonjai

labaar, nan Yennu sokiniinba maan nba kur pak ki jiin Joas po, nan biaŋinba ki u ŋamm maa Yenjiantu ŋasaakak. Li poor po ki u bija Amasia set u seenu ni ki dii naan.

25

Ki jiin Juda kpanbar Amasia po (2 Kpanbara 14.2-6)

¹ Amasia din tee bina piinlee nan ŋanŋmue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinlee

nan ɲanya. U naa din tee Jehoadinn-e ki nyii Jerusalem. ² Amasia din tuun linba ɲan ki teen Yennu, ɲaan u din ki jii u par kur ki tur Yennu. ³ Amasia nba din kar u naan kok paak ki la paɲ ki gbenn yoo nba, ki u soor saakab nba din kp̄ii u baa na, ki kp̄iib. ⁴ U din ki kp̄ii bi waas, ɲaan tun biaɲinba ki Yennu senn, ki li be Moses sennu gbouɲ ni na a, “Bi daa kpi bibaa, u bik toonbiit paaki, ki bia daa kpi bik, u baa toonbiit paaki; niro saa kpo toonbiit nba ki u moɲ tun na paake.”

*Biaɲinba tɔb faa Edom teeb
(2 Kpanbara 14.7)*

⁵ Ki kpanbar Amasia tikir Juda booru nan Benjamm̄ booru jab kur, ki taamm, ki bi tee kunkɔnkɔnna konn konn, nan baa nyii bi naakuut ni biaɲinba na. U din gann saakab ki bi gorii konn konn, siab tee jab tusir tusir, ki leeb gorii jab kobik kobik. Niib na din tee binba dii bina piinlee-lee koo ki gar nnae, ki bi taan ki tee jab tusaa kobii ɲantaa. Bi din tee kunkɔnkɔnna nba ki bi gannib, ki bi teen siir nan tɔbe. Bi din tumii ki mi kpana nan naagbankɔɲa dianu. ⁶ U bia din saan jɔɔn Israel kunkɔnkɔnna tusaa kobik ki pukin, ki pa salimpeena ki li kp̄aiu tee nan karwanta baajii piinna na bi paak. ⁷ ɲaan ki Yennu sɔkinii sɔɔ saan kpanbar na boor ki yetɔ a, “Chanbaa, a daa jikit Israel kunkɔnkɔnna na ki saa nammi. Yennu ki be nan kunkɔnkɔnna nba nyii niigaɲ po yent ni na. ⁸ A sii dukii nan bi saa taan a po ki a la paɲ tɔb ni, ɲaan Yennu-e mɔk yiikoo ki

te ki niro laat nyannu, ki bia kɔɔgit, ki u saa te ki a datai na n nyanna.”

⁹ Ki Amasia boi Yennu sɔkinii na a, “Ŋaan salimpeena nba ki n dɔɔ pa Israel teeb paak na?”

Ki Yennu sɔkinii na jiin a, “Yennu saa fit pa jiina ki lin gar nna.” ¹⁰ Ŋanne Amasia yet kunkɔnkɔnna nba ki u jɔɔmm na, a bii kun. Linba na paak ki bi ŋmat kun, ŋaan ki bi wutoa doo bonbiir Juda teeb paak.

¹¹ Amasia din chee par ki jii u kunkɔnkɔnna ki saan namm Yaarin Baauk ni. Leje ki bi saa kɔn ki kpɔi Edom kunkɔnkɔnna tusaa piik, ¹² ki bia soor siab foot tusaa piik, ki doo namm jɔɔr nba be Sela doo ni na, ki saa tutib ki sikin joyirin, ki bi baa tana paak ki kpo.

¹³ Yoo nba na paak, ki Israel kunkɔnkɔnna nba ki Amasia bo ki sak ki bi lakin saan tɔb na lek Juda teeb doi nba be Samaria nan Bef Horonn sinsuuk ni na, ki kpɔi niib tusaa ŋantaa, ŋaan fat mɔkint bonchiann.

¹⁴ Amasia nba kɔn nyann Edom teeb ki jen yoo nba, ki u jen nan bi yenbis, ki bir ki jiantirib, ki bia jokit bonnunubit ki teemm.

¹⁵ Linba nae din donn Yennu wutoor. Li paak, ki u tun u sɔkinii, Amasia boor, ki sɔkinii na saa boiɔ a, “Bee teen ki a jiantir yennii nba bo ki fit tinn bi tiɔɔ niib a nuu ni na?”

¹⁶ Ki Amasia jiin yiama ki yet a, “Bia yoee ki ti jiia ki a tee kpanbar kpaantɔɔ? Ŋminin, nna-i kaa, n saa te ki bin kpia.”

Ki sɔkinii na tan ŋmint na, ŋaan yet a, “Mɔtana, n ji mi nan Yennu lor a wun biirae,

kimaan faa tun linba na, ki bia yêt n kpaanii na.”

*Biaŋinba tɔb faa Israel teeb
(2 Kpanbara 14.8-20)*

¹⁷ Juda kpanbar Amasia nan u saakab din lor kɔnn nan Israel teeb. U din tun toomiie Israel kpanbar Jehoas boor, wunba din tee Jehoahas bija, ŋaan tee Jehu yaabonn na. Amasia din fɔɔ kɔnfɔɔt, ki loon bin kɔn. ¹⁸ Ki Jehoas jiin mɔmaan na ki tur Amasia a, “Sian yoo dinn ki Lebanonn kunkona ni kunkoŋ tun toonii kpek boor, ki yet a, ‘Jiin a bipoo ki tur n bija, ki wun kɔɔnɔ.’ Ki muuk ni bonkobuk gaar ki ŋmaa kunkoŋ na ki bir tiŋ ni. ¹⁹ Mɔtana, Amasia, fine dont a mɔŋ nan a kɔn nyann Edom teeb na, ŋaan n kpaana nan a biar kii be ŋaak ni. Bee teen ki a kpaan daamii nba saa baar nan biiru fin nan a niib paaki?”

²⁰ Ŋaan ki Amasia yêt ki ki gbiint turɔ. Li din tee Yennu lore nan Amasia n la biiru, kimaan waa din jiantir Edom teeb yenbis na paak. ²¹ Ŋanne Israel kpanbar Jehoas din saan tɔb ki kɔn nan Juda kpanbar Amasia. Bi din took leeb Bef Semes-e ki li be Juda tiŋ ni. ²² Bi din nyann Juda kunkɔnkɔnna, ki bi chiar kun bi ŋei ni. ²³ Kpanbar Jehoas din soor Amasia ki saan nanɔ Jerusalem, ki saa bet doo na joonn nba nyii Efraim Tammɔb boor, ki saa tuu Lotik Tammɔb boor na, ki li fɔkint teen nan taakaabii kobii ŋanlee nawa. ²⁴ U din jii salimmɔna nan salimpeena nba kur be Yenjiantu ŋasaakak na ni, nan ŋasaakak maŋ ni bona nba ki Obed

Edom yaabona din guu na, nan kpanbar ŋaak mōkint, ki bia soor siab ki kun namm Samaria.

²⁵ Israel kpanbar Jehoas kuun poorpo, ki Juda kpanbar Amasia be u manfoor ni bina piik nan ŋanŋmu. ²⁶ Toonlia nba kur pukin ki Amasia tun, laa nyii u naan pinpiik ki saa tuu li joontu, li sōb be Juda nan Israel kpanbara barkperii gbouŋ ni. ²⁷ Laa nyii sakir nba ni ki Amasia din yêt Yennu jiantii na, bi din lor lorbiuk u paak, Jerusalem doo ni. U din chiar saan Lakis, ŋaan u datai na lek din wei ki saa kp̄iiu leŋa. ²⁸ Bi din paan u gbanant taamm paake, ki j̄iiu saan nanɔ Jerusalem, ki saa piuu kpanbara kaat ni, ki li be Defid doo ni.

26

*Ki j̄iin Juda kpanbar Yusia po
(2 Kpanbara 14.21-22; 15.1-7)*

¹ Tɔn, Juda niib kur din gann Yusia-e, wunba tee binpiik nan ŋanloob bik, ki dinno naan, ki u set u baa seenu ni. ² (Amasia kuun poor poe ki Yusia fat Elaf, ki ŋamm maa doo maŋ.)

³ Yusia din tee bina piik nan ŋanloobe ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piinŋmu nan ŋanlee. U naa din tee Jekolia-e, ki nyii Jerusalem. ⁴ Yusia din tun linba ŋan, ki li penn Yennu par, nan u baa Amasia nba din tun biaŋinba na. ⁵ Yoo nba ki Sekaria din be ki wannɔ ki j̄iin Yenweiu po na, ki u waa Yennu fanu, ki Yennu teen piisin u paak.

⁶ Yusia din faa tob nan Filistia teeb, ki bet doi nba na joona: li doie tee Gaaf nan Jamnia nan Asdod. U din maa doi nba ki joona lintir na

ki kpian Asdod nan Filistia dolia. ⁷ Yennu din sommo ki u fit nyann Filistia teeb, nan Arab teeb nba koo Gur Baal na, nan Meun teeb na. ⁸ Amonn teeb din baar nan bi jiaun ki tur Yusia, ki u la paŋ bonchiann ki li te ki u sann moont ki saa baar Ijpt gbaa.

⁹ Yusia din maa difoot Jerusalem doo ni, ki li be Lotik Tammob boor nan Baauk Tammob boor, nan siaminba ki joonn na gont. ¹⁰ U bia din maa difoot kunkoouk paak, ki bia lukir gbeet bonchiann, kimaan u din mok bonkob-buruŋ, ki bi be yonbaa po, kunkonbis ni nan paanu ni. Waa din loon kpaab maan na paake teen ki u din chekint niib na, a bii buur tilontii, kunkona tiŋ na ni, kii ko tini nba mok koorin na ni.

¹¹ Ŋoo Yusia din mok kunkonkonna nba mi konn fanu, ki teen siir nan tob. Bi gbansobira din tee Jeyel nan Maaseya, ŋamme din dia bi kann gbouŋ, ki Hanania, wunba din tee kpanbar ŋaasaakab na yeno, tee bi saakoo. ¹² Niib nba din tee ŋei saakab ki gorii kunkonkonna na din tee tusaa ŋanlee nan kobii ŋanloob. ¹³ Kunkonkonna nba ki ŋei saakab goriib na din tee tusaa kobii ŋantaa nan tusaa ŋanlore nan kobii ŋanŋmu, ki tee kunkonkonna nba saa fit taan kpanbar po ki kon nan u datai. ¹⁴ Kpanbar Yusia din tur u kunkonkonna naagbankoŋa, nan kpana, nan kutfokirii, nan tob liatgbakita, nan torbana nan peenii, nan naaluubuk tana. ¹⁵ Ki saauk damm nba be Jerusalem doo ni ŋamm jatiat nba ki nirɔ sii fit be difoot paak, nan doo na joona gungont paak, ki dia to peenii, ki bia jaat tangbeŋa. U sann din moont

tiŋ na kur po, ki u ɲamm la paŋ, kimaan sommir nba ki u la Yennu boor na paak.

Biaŋjinba ki Yusia la tubdatu, u dont-n-mɔŋ paak

¹⁶ Yoo nba ki Yusia la paŋ na, ki u donn u mɔŋ, ki Yennu sikinɔ. U din yêt Yennu mɔb, ki kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak na ni ki joo bonnunubit maruŋ binbintir na paak. ¹⁷ Ki Yennu manntɔɔ Asaria, nan mannteeb banniin, binba paar ki bia mɔk para na wei kpanbar na poor, ¹⁸ a bin gɔɔɔɔ. Bi din yetɔ a, “Yusia, a ki mɔk yiikoo nan fin joo bonnunubit ki tur Yennu, see mannteeb nba nyii Aarɔnn maaru ni na, ɲamme ki Yennu ɲammib a bii tuun nna. Seetir kasii boor nna. A tun biir ti Yomdaano Yennu-wa, ki a ji kan ban la u piisin.”

¹⁹ Ki Yusia see Yenjiantu ɲasaakak na ni, ki kpia bonnunubit binbintir na, ki dia sipiak a wun joo bonnunubit. U wutoor din doo mannteeb na paak, ki li taakpaak ni, ki gbanant paak yiaryoonn soor u yugbiar. ²⁰ Asaria nan mannteeb na ji biar see ki gorii kpanbar na yugbiar, ki jaŋmaanii mɔkib. Bi din mukisɔ a wun nyi Yenjiantu ɲasaakak na ni, ki u mɔŋ koor a wun nyi, kimaan Yennu dat u tubira.

²¹ Kpanbar Yusia yiaru na paak, ki u din be jakint ni nan u kuun. U ji din ki fit kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak na ni. U din be u mɔŋ ɲaak nie, ki ki tuun siar, ɲaan ki u bija Jotam dia digbann na.

²² Yennu sokinii Aisaya, wunba tee Amos bija na, din sɔb linba kur ki kpanbar Yusia tun yoo

nba ki u kar naan kok paak na. ²³ Yusia din kpo, ki bi piiu baa din pii kpanbara tiŋ nba na nie, kimaan u yiaryoonn na paak ki bi din ki fit piiu kpanbara kaat ni. Ki u bija Jotam set u seenu ni ki dii naan.

27

Ki jiin Juda kpanbar Jotam po (2 Kpanbara 15.32-38)

¹ Jotam din tee bina piinlee nan ŋanŋmue ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piik nan ŋanloob. U naa sanne din tee Jerusa, ki u tee Sadok bipoo. ² Jotam din tun linba ŋan ki tur Yennu nan u baa Yusia nba din tun biaŋinba na. Ŋoo ŋarin din ki koo Yenjiantu ŋasaakak ni ki joo bonnunubiti. Niib na ŋarin lek din ŋamii ki tuun toonbiite.

³ Jotam din ŋamm maa Yenjiantu ŋasaakak niigaŋ po tammob, ki bia tun toongbenjir ki ŋamm Jerusalem bokir nba ki bi yi Ofel na joonn paak, ⁴ ki maa doi Juda kunkona paak, ki maa joonfoot nan difoot muuk ni. ⁵ Ŋoo Jotam bia din kon nan Amonn kpanbar nan u kunkonkonna ki nyannib, ki miab ki bi pa jiaug ki teeno, ki saa tuu bina ŋantaa. Amonn teeb din pa salimpeena ki li kpaiu teen nan karwanta baajii piinna na, nan boroboro dii baajii tusaa piinlee nan ŋanŋmu, nan dimonii baajii tusaa piinlee nan ŋanŋmu. ⁶ Jotam din laat pag ki pukii, kimaan u din gaar u Yomdaano Yennu maan fanu. ⁷ Bonlia nba pukin Jotam naan yoo, ki tee u tobii nan toonlia nba ki u din tun, li sob ki be Israel nan Juda

kpanbara barkperii gbouŋ ni. ⁸ Jotam din tee bina piinlee nan ŋanŋmue ki dii naan, ki kar Jerusalem bina piik nan ŋanloob. ⁹ Jotam din kpo, ki bi piu Defid doo ni, ki u bija Ahas set u seenu ni ki dii naan.

28

*Ki jiin Juda kpanbar Ahas po
(2 Kpanbara 16.1-4)*

¹ Ahas din tee bina piinlee-e ki dii naan, ki kar Jerusalem ki dia Juda tiŋ bina piik nan ŋanloob. U din ki gaar u yeeja Defid binbeŋ, ŋaan tuun linba ki ŋan, ki biir Yennu, ² ki gaar Israel kpanbara binbeŋ, ki ŋamm kutyenbis ki li tee Baal ninnauŋ, ³ ki jokin bonnunubit, Hinom baauk ni, ki bia fit jikit u tiouŋ bonjai ki mann mujoonu maruŋ ki teen tingbana, ki tokii niib nba ki Yennu ber nyinnib tiŋ nba ni ki Israel teeb koo na binbeŋ. ⁴ Ahas din mann maruŋ, ki jokin bonnunubit tingbanjiantboa, nan kunkona paak, nan tiinii nyaka.

*Biaŋinba ki Siria teeb nan Israel teeb faa
Juda teeb tob
(2 Kpanbara 16.5)*

⁵⁻⁶ Kpanbar Ahas nba din tun yanbomm na paake ki u Yomdaano Yennu te ki Siria kpanbar kon nyanno, ki soor Juda teeb bonchiann ki saan namm Damaskus, ki teemm yommii. Yennu bia din te Israel kpanbar Peka, wunba tee Remalia bija na, kon nyann Ahas, ki kpaii Juda kunkonkonna tusaa kobik nan tusaa piinlee, dayennkoo ni. Bi yeejamm Yomdaano

Yennu-e din te linba na baarib, kimaan Juda teeb na din nyik Yennu jiantiiwa. ⁷ Israel kunkonkonno nba ki bi yiu Sikri na din kpil Ahas bija Maaseya, nan kpanbar nasaako nba tee Asrikam, nan Elkana, wunba waa paa kpanbar paak na. ⁸ Juda teeb na lek din tee Israel nikpiimme, naan ki Israel kunkonkonna din soor bi poob nan bi waas tusaa kobii nanlee, ki teemm yommii, ki jiiib pukin bona bonchiann nba ki bi fat na po, ki saan namm Samaria.

Ki jiiin Yennu sokinii Oded po

⁹ Yennu sokinii din be ki bi yiu Oded, ki u ko Samaria doo ni. U din chet Israel kunkonkonna nba nat kun Samaria nan Juda teeb nba tee yommii na, ki bi yaa bin ko doo ni, ki u yetib a, "I yeejamm Yomdaano Yennu donn wutoor Juda teeb paak, ki te ki i kon nyannib, naan u ji tan la yaa kpiib bonchiann bianbawa. ¹⁰ Ki motana ki i bia loon yin jii Jerusalem nan Juda jab nan poob ki teemm i yommii. I ki mi nan i mun bia tun biite na ki biir i Yomdaano Yennu-u? ¹¹ Gbiintir! Yommii nba na tee i ninjamm nan i niipoobe. Naant ki bii saa, nna-i kaa, Yennu saa donn wutoor ki dat i tuba-a."

¹² Naanne ki Israel toondamm banna nba nyii Efraim booru ni, ki tee Asaria, ki u tee Jehohanann bija, nan Berekia, ki u tee Mesilemof bija, nan Jehiskia, ki u tee Salum bija, nan Amasa, ki u tee Hadlai bija na, mun bia din ki sak linba ki kunkonkonna tun na. ¹³ Bi din yet a, "I daa baat nan yommii na doo na ni. Ti tun biir Yennu ki naan ki u wutoor doo ti paak,

ki li jaŋ nan wun dat ti tubawa; mōtana i loon yin tun biite ki pukin ti tubdatu.” ¹⁴ Ŋanne ki kunkōnkōnna na jii yommii nan bona nba ki bi fat na, ki tur niib na nan bi saakab. ¹⁵ Bi din gann jab banna na, a bii teen yommii na liant ki lii nyi bona nba ki bi fat na ni. Bi din turib liant nan taasaat, ki bi lia ki bia piir, ki turib jeet nan nyun, ki bi di gboot, ki turib olif tiinii kpan ki bi maant bi fiat. Binba din baŋ ki kan fit somm na, bi din jakimm bonii paake, ki jii yommii na kur ki ŋmat namm Jeriko, ki li be Juda teeb yent ni, ki tee kaatii doo. Ŋanne ki Israel teeb na jii din ŋmat kun Samaria.

Biaŋinba ki kpanbar Ahas boi Asiria teeb sommir po

(2 Kpanbara 16.7-9)

¹⁶⁻¹⁷ Edom teeb din lek Juda teebe ki soor bi niib ki teemm yommii. Ŋanne kpanbar Ahas din boi Asiria kpanbar Tiglaf Pileses a wun sommo. ¹⁸ Li yoo ki Filistia teeb lek doi nba be yonbaa po kunkonbis paak, nan Juda niidiitu po yakir na. Bi din fat doi nba na: ŋanne tee Bef Semes nan Aijalonn nan Gederof, ki bia fat Soko nan Timna nan Gimso doi nan bi digbanbis, ki kar leŋ, ki li teen bi doi. ¹⁹ Juda kpanbar Ahas nba din ton nan u niib, ki bia yêt Yennu sennii na paake ki Yennu te daamii baar Juda teeb paak. ²⁰ Ki Asiria kpanbar Tiglaf Pileses nba bo saa somm kpanbar Ahas na, ki u ŋmat u paak nan daamii. ²¹ Ŋanne kpanbar Ahas nyinn salima nba be Yenjiantu ŋasaakak ni na, nan salima nba be naan ŋaak, nan salima

nba be niib na saakab ŋei ni na, ki jii tur Asiria kpanbar, ŋaan linba na lek din ki sommo.

Ki jiin kpanbar Ahas yanbɔmm po

²² Yoo nba ki kpanbar Ahas daamii din pukin na, ŋaan u lek din ŋamii tuun biite ki teen Yennu. ²³ U din mann maruŋ ki tur Siria tingbana nba din nyanno na, ki u yet a, “Siria teeb tingbana nba sommit Siria kpanbara na, mi-i munii mann maruŋ ki turibi, bi saa sommima,” ŋaan linba nae din sikin ŋoo nan Israel teeb tiŋ ni. ²⁴ Ahas bia din taan Yenjiantu ŋasaakak kasii bona kur ki yeer yeer, ki kpar li gana, ki bia maa tingbana binbinta sonjokpinii, Jerusalem doo kur po, ²⁵ ki maa tingbanjiantboa Juda digbangbeja ni, nan digbanbis kur ni, siaminba ki bonnunubit sii jokin ki teen siab yennii. U din tun linba nae, ki li te u yeejamm Yomdaano Yennu donn wutoor u paak.

²⁶ Toonlia nba ki u din tun u naan yoo, laa nyii u pinpiik ki tan tuu li joontu, sob ki be Juda nan Israel kpanbara barkperii gbouŋ ni.

²⁷ Kpanbar Ahas din kpo, ki bi piiu Jerusalem, ŋaan bi din ki piiu kpanbara kaat ni. Ki u bija Hesehia set u seenu ni ki dii naan.

29

Ki jiin Juda kpanbar Hesehia po

(2 Kpanbara 18.1-3)

¹ Hesehia din tee bina piinlee nan ŋanŋmue, ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinlee nan ŋanyia. U naa sanne din tee Abija, ki tee Sekaria bipoo. ² Hesehia din tun linba ŋan ki

penn Yennu par, nan u yeeja kpanbar Defid nba din tun bianjinba na.

Ki jiin Yenjiantu nasaakak na nammu po

³ Binn na ni sinsinn nmaarik nba Heskia din dii naan na, u din namm loot Yenjiantu nasaakak tammɔie ki nammir. ⁴ U din taan mannteeb nan Liifai teebe, Yenjiantu nasaakak yondo po dindonjouk na ni ki pak namm, ⁵ ki yet a, “Liifai teeb, gbiintir man, ii namm i moŋ ki bia namm i yeejamm Yomdaano Yennu nasaakak na motana, ki nyinn bona nba kur mok biit ki be nasaakak na ni. ⁶ Ti yeejamm din ki wei ti Yomdaano Yennu, nagan tun linba ki nan ki biir u par. Bi din nyikɔe, ki lek bi numm, ki tur kpinkpaar siaminba ki bi jiantiro na. ⁷ Bi din loon nasaakak na tammɔie, ki bia kpeen fita na, ki ji ki jokin bonnunubit na, ki bia ki jokin maruŋ Yenpiinii na, namm Israel teeb Yenjiantu nasaakak na ni. ⁸ Li paak, ki Yennu wutoor doo Juda nan Jerusalem teeb paak, ki waa tun linba ki turib jek soɔ kur ki kɔomm janmaanii, ki i mi linba na fanu. ⁹ Bi din kpɔi ti yeejamm tob ni, nagan soor ti poob nan waas ki teemm yommii.

¹⁰ “Motana, n ji loon mii mok molor nan timm Israel teeb Yomdaano Yennu-e, ki lin te ki u daa dont wutoor nanti. ¹¹ N waas, i daa biir yoo jikii. Yimme ki Yennu gann, a yii jokin bonnunubit kii teeno, kii bia kii nmakitir niib ki bii jiantiro.”

¹²⁻¹⁴ Liifai teeb nae din be toona maŋ ni:
Binba nyii Kohaf naakuuk ni tee Mahaf, ki u
tee Amasai bija,

nan Joel, ki u mun tee Asaria bija.
 Binba nyii Merari naakuuk ni tee Kis, ki u tee
 Abdi bija,
 nan Asaria ki u mun tee Jehalelel bija.
 Binba nyii Gersonn naakuuk ni tee Joa, ki u tee
 Sima bija,
 nan Edenn, ki u mun tee Joa bija.
 Binba nyii Elisafann naakuuk ni tee Simri nan
 Jewel.
 Binba nyii Asaf naakuuk ni tee Sekaria nan
 Matania.
 Binba nyii Hemann naakuut ni tee Jehuel nan
 Simei.
 Binba nyii Jedutunn naakuuk ni tee Semaya
 nan Yusiel.

¹⁵ Jab nba nae din yiin bi ninjamm Liifai teeb, ki bi kur ɲamm bi mɔɲ. Bi din koo Yenjiantu ɲasaakak na ni ki ɲammir, nan kpanbar nba yetib, ki li tee Yennu sennu nba wann biaɲinba na. ¹⁶ Mannteeb na din koo Yenjiantu ɲasaakak na nie a bin ɲammir. Bi din nyinn bona nba kur be ɲasaakak na ni ki ki teen kasii, ki bir dindouɲ ni. Ki Liifai teeb na nyinn li kur doo na kpiɲ, ki lu Kidronn baauk ni.

¹⁷ Bi din piin ki ɲamii ɲmaasinsinn pinpiik daare, ki li tan baat daaɲanniin daar na, ki bi ɲamm jiantu ɲasaakak, nan li tammokookir niwa, ki bia jii daaɲanniin ki ɲamm tun ɲasaakak na nook ni. Ki ɲmaarik na daapiik nan ɲanloob daar, ki bi gbenn ɲasaakak na ɲammu toonn.

Baa jii jiantu ɲasaakak na ki jiin tur Yennu biaɲinba

18 Liifai teeb na din saan nan mōmaan nae ki wann kpanbar Hesekia a, “Ti ḡamm Yenjiantu ḡasaakak na ki ḡbenna, li binbintir nba ki bi sii jokin maruḡ Yenpiinii, nan li bona kur, nan teebul nba ki bi sii paa kasii boroboro, nan li bona kur. 19 Ti bia ḡamm kōon bona nba ki kpanbar Ahas din nyinnir yoo nba ki u din ki waa Yennu na, ti ḡamm jiin tur Yennu-wa. Li kur be Yennu maruḡ binbintir na tōonn.”

20 Laa yent sanyapob ni, ki kpanbar Hesekia taan doo na tōondamm kur, ki bi saan Yenjiantu ḡasaakak na ni. 21 Bi din baar nan naajai banlore-e, nan pejai banlore, nan pegana banlore, nan bujai banlore, a bin mann maruḡ ki lin nyinn kpanbar ḡaaniib biit nan Juda teeb biit, ki bia ḡamm ḡasaakak na. Kpanbar na din yet mannteeb nba tee Aarōnn yaaboona na, a bin jii bonkobit na ki mann maruḡ, binbintir na paak. 22 Mannteeb na din kp̄ii naajai nae sinsinn, ki wei paan pejai, ki joont pegana na, ki jii maruḡ na kur sōn, ki mii binbintir na paak, 23 ki tan joont jii bujai nba saa nyinn biit na, ki saan nann kpanbar na boor, nan niib na boor, ki bi paan bi nii buunii na paak. 24 Mannteeb na ji din kp̄ii buunii nae, ki kpaar bi sōn mōon binbintir na paak, ki li tee maruḡ nba saa nyinn niib na biit, kimaan kpanbar na din senn nan bin mann mujoonu maruḡ, nan yanbōmm maruḡ, ki lii tee Israel teeb kur paak.

25 Kpanbar na din wei sennu nba ki Yennu tur u sōkinii Gaad nan u sōkinii Natann, ki bi din wann kpanbar Defid nae, ki senn Liifai teeb

ɲasaakak na ni, ki bi dia naatuna nan duunii nan kɔna. ²⁶ Bonmumɔot nae, ki kpanbar Defid din te ki bi dia jiantir Yennu. Mannteeb mun bia din be leɲ nan bi naatuna. ²⁷ Hesehia din tur mɔb a bin mann mujoonu Yenpiinii maruɲ binbintir na paak. Yoo nba ki maruɲ na piin na, ki yanyinna mun yiin yanii, ki naatunpebira peeb naatuna, ki bi bia faa bonfifaat ki dontir Yennu. ²⁸ Ki binba kur be leɲ taan ki jiantir Yennu, ki bia yiin yanii, ki bonfifaat kur faa tee-e nan maruɲ na nba tan dii muu boont. ²⁹ ɲanne ki Hesehia nan niib na kur gbaan tiɲ ni ki jiant Yennu. ³⁰ Kpanbar Hesehia nan u saakab din yet Liifai teeb a bii yiin kii dontir Yennu, donta yanii nba ki kpanbar Defid nan Yennu sokinii Asaf din sɔb na. Ki sɔɔ kur yiin nan kpinkpamjaann, ki gbaa tiɲ ni ɲaan jiantir Yennu.

³¹ Ki Hesehia yet niib na a, “Mɔtana nba ki i ji ɲamm i mɔɲ ki yeen na, baat nan marint nan niipoturu piinii ki tur Yennu.” Niib na din sak ki baar nan marint nan niipoturu Yenpiinii, ki siab jii bi yanɔɔt ki baar nan mujoonu Yenpiinii ki pukin. ³² Bi din baar nan naajai piinlore, nan pei kobik, nan pegana kobii ɲanlee, ki li tee mujoonu piinii ki teen Yennu. ³³ Niib na bia din baar nan naajai kobii ɲanloob, nan pei tusaa ɲantaa, a bin mann maruɲ, ki bin di. ³⁴ Mannteeb nba din ki yab ki saa fit kɔt bonkobit na kur na, ki Liifai teeb sommib ki bi tun bi toona ki gbenn, ki sɔɔ ki mannteleeb mun ɲamm bi mɔɲ ki pukina. Liifai teeb na nunii din tuu mɔn bi mɔɲ ɲammu

paak ki gar mannteeb nunii nba mon bianinba. ³⁵ Yenpiinii nba din tuu jokin li kur muu na, li din tee mannteeb toonne nan bin joo marint maŋ muu, nan kpapana nba saa nyi nant nba ki niib saa ŋman na ni, ki bia kpaar daan nba ki bi baar nann ki pukin mujoonu Yenpiinii na po ki moon.

Nna bannue ki Yenjiantu ŋasaakak ni jiantii ŋamm fiir. ³⁶ Kpanbar Hesehia nan niib na din mok parpeenn, kimaan Yennu nba sommib ki bi tun linba na yian yian na paak.

30

Ki jiin yukitgar jaamm siir teenu po

¹⁻³ Niib na din ki fit dii yukitgar* tiaru jaamm ŋmaasinsinn nba tee li sakir na ni, kimaan mannteeb nba din ŋamm bi moŋ li yoo din waar, ki niib bia din ki taan Jerusalem ki yabi. Li paak ki kpanbar Hesehia nan u saakab, nan Jerusalem doo ni niib kur lor nan bin di jaamm na ŋmaarii ŋanlee ni, ki kpanbar na tun toonii ki wann Israel nan Juda niib kur. U din kpaa numm Efraim nan Manase booru yentnba paake, ki turib gbant, a bin baar Yenjiantu ŋasaakak ni, ki di Yukitgar tiaru jaamm, ki baakit ŋamm Israel teeb Yomdaano Yennu. ⁴ Ki kpanbar nan niib na mok parpeenn nan bi lor na. ⁵ Ŋanne ki bi yiin Israel booru kur, laa nyii Dann yent ki li be niigaŋ po, ki saan tuu Beerseba ki li mun be niidiitu po, a bin

* **30:1-3** 30.1 Yennu malaka din kpai Ijipt teeb bijakpera, ŋaan nyik Israel yab. (Nyinuu 12.29)

baar Jerusalem, kii yab ki gar baa tuu taant biaŋinba na, ki di Yukitgar tiaru jaamm, nan sennu nba tee biaŋinba na. ⁶ Kpanbar na nan u saakab din tur mɔb, ki bi lin Israel nan Juda tiŋ kur po nan gbant, ki baantib ki yet a:

“Israel teeb, yimm nba nyii Asiria nikipinu na ni na, motana jenin man Yennu nba tee Abraham nan Aisak nan Jakɔb Yomdaano na boor, ki u saa jen i boor. ⁷ I daa tee nan i yeejamm nan i nilee Israel teeb nba tee na, binba din nyik bi Yomdaano Yennu na. U din dat bi tuba bonbiir nan yaa laat biaŋinba na. ⁸ I daa tee tubkangbata nan baa din tee biaŋinba na, ŋaan ii saak Yennu mɔb. Baat man Yenjiantu ŋasaakak nba be Jerusalem na ni, linba ki i Yomdaano Yennu teen kasii yaayoo siiyoo, ki jiantɔ, ki u wutoor ji daa do i paaki. ⁹ Li-i tee ki i baar Yennu boori, ŋann niib nba jii i nikpiimm ki yaat namm ki teemm yommii na, bi sii mɔk ninbatinu namm, ki ŋaan bin kun bi doo ni. I Yomdaano Yennu mɔk burchint nan ninbatinu, ki li-i tee ki i baar u boori, u saa gaariwa.”

¹⁰ Toonii na din saan doi nba kur be Efraim nan Manase booru yent ni na, ki saan dian niigaŋ po booru nba tee Sebulunn na, ŋaan niib na din tuu laabe ki sarikitib, ¹¹ ŋaan siab lek din nyii Aser nan Manase nan Sebulunn booru ni, ki sikin bi mɔŋ ki saan Jerusalem-a. ¹² Yennu bia din maan Juda teeb para, ki te bi mɔk mɔtaauk ki saak u mɔb, ki bia gaan kpanbar nan u saakab na maan.

Ki jiin Yukitgar tiaru jaamm dinu po

13 Niib din yab bonchiann ki taan Jerusalem ḡmaarii ḡanlee ni, a bin di boroboro nba kaa datiḡ na jaamm. 14 Bi din nyinn tingbann marint binbinta kur nba be Jerusalem, ki bi din tuu mann maruḡ ki bia jokin bonnunubit li paak ki teen tingbana na, ki lu Kidronn baauk ni. 15 Ki li ḡmaarik dapiik nan ḡanna daar, ki bi kp̄ii pegana nba tee Yūkitgar tiaru maruḡ yar, ki mannteeb nan Liifai teeb nba be jakint ni na dii fei bonchiann, ki ji din ḡamm bi m̄oḡ ki saa fit mann mujoonu maruḡ, Yenjiantu ḡasaakak na ni. 16 Bi din set bi sinsetboa Yenjiantu ḡasaakak na ni, nan biaḡinba ki Yennu niro Moses sennu gbouḡ wann na. Liifai teeb na din jii maruḡ na s̄on ki tur mannteeb, ki bi mii mii binbintir na paak. 17 Niib na bonchiann nba din be jakint ni, ki ki fit kp̄ii Yūkitgar tiaru jaamm pegana na, ki Liifai teeb din sommib ki kp̄ii pegana na ki tur Yennu. 18 Niburuḡ na ni siab nba tee Efraim booru, nan Manase booru, nan Isakar booru, nan Sebulunn booru na, din ki ḡamm bi m̄oḡ fanu nan sennu nba wann biaḡinba na, ḡaan dii Yūkitgar jaamm na, ki Hesehia miar Yennu bi paak ki yet a, 19 “Yennu nba tee ti yeejamm Yomdaano, fin nba tee ḡant daano na, nyikin chab damm nba jiantira nan bi para kur na, nan baa lek be jakint ni na gbaa.” 20 Ki Yennu gbat Hesehia miaru, ki nyik chab niib na biit, ki ki biirib. 21 Israel teeb nba din taan be Jerusalem na din jii daaḡanlore ki dii boroboro nba ki m̄ok datiḡ jaamm nan kp̄inkpammuk, ki daar n tuu daar kur ki Liifai teeb nan mannteeb tuu dont

Yennu nan bi paŋ kur. ²² Hesehia din kpakitir Liifai teeb na kur, binba din jii dudukŋant ki ŋmakitir ki bi jiantir Yennu na. Bi din ji daa ŋanlore ki di jeet bokitir nba ki bi turib na, ki bia tur weinanleeb Yenpiinii, ki pak Yennu nba tee bi yeejamm Yomdaano na.

Ki jiin Yukitgar jaamm dinu munlee po

²³ Ki niib na kur lor nan bin di jaamm na daaŋanlore ki pukin. Ki bi ŋamm jii daaŋanlore ki dii jaamm na nan kpinkpammuk. ²⁴ Kpanbar Hesehia din tur naajai tusir nan pei tusaa ŋanlore, a niib na n kpi ki di, ki u saakab na mun bia tur naajai tusir nan pei tusaa piik. Mannteeb bonchiann din ŋamm bi moŋ ki be fanu. ²⁵ ŋanne ki soo kur moƙ parpeenn; li Juda niib, nan mannteeb, nan Liifai teeb, nan niib nba nyii niigaŋ po yent, nan boorganu nba kar Israel nan Juda yent ni na. ²⁶ Jerusalem doo kur din gbee nan parpeenne, kimaan linba na booru daa ki ban teenii, laa nyii kpanbar Solomonn nba tee Defid bija na yoowa. ²⁷ Ki mannteeb nan Liifai teeb na set ki miar Yennu piisin po niib na paak, ki bi miaru na baar u boor Yendouŋ ni, ki ŋoo Yennu gaarib.

31

Biaŋinba ki Hesehia ŋamm Yenjiantii bin-beŋ

¹ Baa dii jaamm na ki gbenn yoo nba, ki Israel teeb na kur yaat saan Juda doi kur ni, ki saa yeer yeer jiantu tanchaakaa, ki choo choo chicherpook Asera ninnant na, ki bet bet

maruᅇ binbinta nan tingbanjiantboa. Bi din tun nnae biak Juda tiᅇ kur po, nan Benjaminn nan Efraim nan Manase tiniᅇ kur po. Israel teeb na nba bet bona maᅇ ki gbenn, ki bi ji ᅇmat kun.

² Kpanbar Hesehia din ᅇamm wann mannteeb nan Liifai teeb bi toona nba tee-e, soᅇ kur nan u toonn, a bii mann mujoonu maruᅇ, nan weinanleeb maruᅇ kii jiantir Yennu, kii yiin yanii kii dont Yennu, kii teenᅇ niipoouk, u ᅇasaakak ni. ³ U din nyinn bonkobit, u moᅇ bonkob-loi ni ki tur, a bii mann mujoonu marint, sanyiᅇk kur nan daajoouk kur, nan linba tee foon daar maruᅇ yar, nan ᅇmaapaᅇ jaamm yar, nan jaamm nba kur pukin ki soᅇ be Yennu sennu gbouᅇ ni.

⁴ Kpanbar Hesehia din yet Jerusalem teeb na, a bin baar nan Yenpiinii nba tee mannteeb nan Liifai teeb yar na ki pukin, ki lin te bin fit jii bi yoo kii be Yennu toona ni, nan sennu nba tee biaᅇinba na. ⁵ Moᅇmaan na nba nyii yat yoo nba, li taakpaak ni ki Israel teeb baar nan bi sinsinn jeet Yenpiinii, nan tilᅇᅇna daan, nan olif tiinii kpan, nan siat, nan kpaab jeet nba be, ki bia baar nan bona nba ki bi moᅇk, piik ni yennkᅇᅇ. ⁶ Niib nba kur din kᅇᅇ Juda doi ni na din baar nan bi nei nan pei, piik ni yennkᅇᅇ, bi bia din baar nan piinii nba yab bonchiann, ki jii teen bi Yomdaanoᅇ Yennu nuu ni. ⁷ Bi din piin piinii turu ᅇmaarii ᅇantaa nie, ki tan gbenn ᅇmaarii ᅇanlore ni. ⁸ Yoo nba ki kpanbar Hesehia nan u saakab baar ki la baa tur ki li yab biaᅇinba na, ki bi pak Yennu,

ɲaan teen piisin Israel teeb paak. ⁹ Kpanbar Hesehia din pak nan mannteeb nan Liifai teeb piinii na po, ¹⁰ ki mannteeb yudaano Asaria nba tee Sadok yaaboonn na jiin a, “Niib na nba piin ki baat nan bi piinii Yenjiantu ɲasaakak ni na, ti mɔk jeet ki di janit, ki bonchiann biat; ti di ki tent, kimaan Yennu teen piisin u niib paaka.”

¹¹ Kpanbar Hesehia din te ki bi maa jeet binbir boa, Yenjiantu ɲasaakak na ni, ¹² ki din koon piinii na, nan piik ni yennkoo na kur ki bir, ki li be bekir maɲ ni. Bi din kaan Liifai nirɔ nba ki bi yiu Konania nae, a wuu goriir, ki te ki u baa bik Simei paa u paak. ¹³ Liifai teeb piike din tuun bi boor: ɲamme tee Jehiel, nan Asasia nan Nahaf nan Asahel nan Jerimof nan Josabad nan Eliel nan Ismakia nan Mahaf nan Benaya. Kpanbar Hesehia nan mannteeb yudaano Asaria-e din turib toona maɲ. ¹⁴ Liifai nirɔ nba ki bi yiu Kore, ki u tee Imna bija na, ɲooe din tee tammoguura nba be Yenjiantu ɲasaakak yonput po na saakoo, ɲooe din gorii binba gaan piinii nba ki niib teen Yennu na, ki bia gorii ki bi biitir. ¹⁵ Digbanlia nba ki mannteeb be na, Liifai siab din be leɲ ki sommit Kore fanu: ɲamme tee Edenn nan Miniaminn nan Jesua nan Semaya nan Amaria nan Sekania. Bi din biit jeet nae deede ki tur bi leeb Liifai teeb, ki li tee nan baa waa leeb paak toona ni na, ¹⁶ ɲaan li din ki waa naakuut kaa. Bi din tur bonjai nba kur dii bina piintaa-taa, koo ki gar nna, ki tee binba tuun Yenjiantu ɲasaakak ni toonbooru kur nba be daar kur

ni. ¹⁷ Bi din biit toona na ki tur mannteeb ki waan bi naakuute, ki Liifai teeb nba dii bina piinlee-lee koo ki gar nna, ki bi biit bi toona koonn koonn, ki waan toonbooru nba kur ki bi tuun. ¹⁸ Bi din sob bi kura sanae, nan bi poob nan waas nan bi ɲaaniib nba kur pukin, kimaan bi mun din tuu ɲamm bi moɲewa, ki fit tun kasii toonn yoo nba kur. ¹⁹ Mannteeb nba din koo doi nba ni ki bi din biit tur Aaronn yaaboona na, koo bonkobit kpinkpaar boa nba tee doi maɲ niɲ yara na, bi din nyinn bisiabe, ki bi tee binba biitir jeet ki teen jab nba kur be mannteeb naakuuk ni, ki bia teen binba kur ki bi sana sob Liifai naakuut gbant ni na.

²⁰ Kpanbar Hesehia din tun linba ɲan, Juda tiɲ kur po, ki li gboo u Yomdaano Yennu numm.

²¹ Linba kur ki u din tun Yenjiantu ɲasaakak na ni, u din mok mosaku nan Yennu sennu nan wannu. U din waa Yennu-e ki tuun nan u par kur. Li paak ki u din tun laat nyannu.

32

Asiria teeb nba yaa bin lek Jerusalem teeb bianɲinba

(2 Kpanbara 18.13-37; 19.14-19, 35-37; Aisaya 36.1-22; 37.8-38)

¹ Kpanbar Hesehia nba lek din tun linba nan u par kur ki tur Yennu na, ɲaan ki Asiria kpanbar Senakerib saan lek Juda. U din ɲaa loon doi nba mok joona ki lint na, ɲaan yet u kunkonkonna na, a bin yeer joona na ki koo.

² Yoo nba ki Hesehia bann nan Senakerib loon wun bia lek Jerusalem doo na, ³⁻⁴ ki ɲoo nan u saakab lor nan bin piin nyuntona nba be doo

na kpiŋ, ki lin fit goor Asiria teeb na, ki bi daa laat nyun, bi-i taŋi nakin Jerusalem yoo nba. Saakab na din nyii nan niib bonchiann ki saa piin nyuntona maŋ, ki li te nyun ji ki puubi. ⁵ Kpanbar na din ŋamm maa joona nba bet bet nae, ki bia ŋamm maa difoot li paak, ki bia maa nanyer po jonn, ki bia ŋamm dindenn nba goor Defid doo na. U din kur kpana ki bia ŋamm naagbankoŋa bonchiann ki pukin. ⁶ U din gann kunkonkonna saakab ki bi gorii kunkonkonna na, ki te ki bi taan be doo na tammob boor, ki yetib a, ⁷ “Ii paar, ki chee i para. I daa tiin Asiria kpanbar jaŋmaanii, koo kunkonkonna nba ki u diab na. Paŋ be ti bokire ki gar u yar. ⁸ U mok nisaarik paŋ kooe, ŋaan timm ŋarin mok ti Yomdaano Yennu, ki u saa sommit ki kon konn na ki turit.” Kpanbar na momaan din chekin niib na.

⁹ Linba na poorpoe ki Asiria kpanbar Senakerib, nan u kunkonkonna na kur ŋaa lint Lakis doo, a wun lekir. Ki ŋoo Asiria kpanbar tun u saakab nan momaan, a bin saan Jerusalem, ki saa wann Juda kpanbar Heskia, nan Juda teeb nba kur be Jerusalem a: ¹⁰ “Momaan nba ki min Asiria kpanbar yete na: I mok maalin bee paake nan i saa biar Jerusalem ŋaan ki n kunkonkonna ŋaa lintira? ¹¹ Yoo nba ki Heskia bo yet a i Yomdaano Yennu saa tinni ki yin nyi min Asiria kpanbar nuu ni na, u bo kpannie, ki saa te yin kpo kon nan nyunnyukuru. ¹² Heskia tioŋ kaa bet Yenjiantii boa nan binbinta, ŋaan yet Juda nan Jerusalem teeb a bii jiantir kii biaki jokin

bonnunubit binbint-yennkoo paak na-a? ¹³ I mi n yeejamm nan min nba tun linba ki tur digbanlia. Digbanlia tingbana ban nyinn bi niib min Asiria kpanbar nuu niya-a? ¹⁴ Bia yooe ki digbana na tingbana ban fat bi niib ti nuu ni? Bee mantik te ki i dukii nan i tingbann saa tinnini? ¹⁵ Motana, i daa te ki Hesehia kpanni koo ki boonti nna mantiki. I daa teeu yada. Digbana na tingbansiar daa ki ban fat u niib Asiria kpanbar soo nuu ni. Li paak, i tingbann nba na kan fit fat ki nyinni ti nuu ni.”

¹⁶ Asiria doo saakab din mantik pak ki biir ti Yomdaano Yennu nan Hesehia, wunba tee Yennu toontunno na halii. ¹⁷ Kpanbar na bia din sob gbouŋ ki sukii Israel teeb Yomdaano Yennu, ki gbouŋ na momaan tee, “Digbana na niŋ tingbana nba ki fit tinn bi niib, ki nyinnib n nuu ni na, li paak, Hesehia tingbann kan fit fat u niib ki nyinnib n nuu ni.” ¹⁸ Asiria saakab na din pak Hiibru* maan ni, nan kunkopaarir ki tur Jerusalem niib nba be jonn boor na, a lin jeemm ki koomm jaŋmaanii, ki lin ji teen dafur nan bin nyann doo na. ¹⁹ Bi din piak biir Jerusalem teeb Yennu, nan baa piak ki biir digbanlia tingbana nba ki li niib ŋammir nan bi nii nae.

²⁰ Ŋanne kpanbar Hesehia nan Yennu sokinii Aisaya, wunba tee Amos bija na, miar Yennu sanpaapo, ki loon sommir, ²¹ ki Yennu tun malaka ki u baar kpai Asiria kunkonkonna na, nan bi saakab. Li paak, ki Asiria kpanbar na din ŋmat kun u doo ni nan fei. Dasiar ki u tan

* **32:18** 32.18 Hiibru din tee Israel teeb maame.

be u tingbann ḡaak ni, ki u bonjayenii kpiiu nan bi jukbanjai.

²² Nna bannue ki Yennu tinn kpanbar Hesehia nan Jerusalem teeb, ki nyinnib Senakerib, wunba tee Asiria kpanbar na nuu ni, nan bi datalia nuu ni. U din te niib na kur be parmaasir nan digbanlia nba kur kpiab. ²³ Niib bonchiann din baar Jerusalem, ki dia piinii ki teen Yennu, ki bia teen Hesehia. Laa nyii sakir maḡ ni, digbana kur din baakit Hesehia-e.

Ki jiin Hesehia dont-n-mḡḡ po

(2 Kpanbara 20.1-3, 12-19; Aisaya 38.1-3; 39.1-8)

²⁴ Yoo nba na paak ki baatuk baa Hesehia paak, ki u saa per kuun, ki miar Yennu, ki Yennu turo nyinn ki wann nan u saa la laafia.

²⁵ ḡaan Hesehia din mḡk karinbaanii, ki ki tur Yennu niipoouk nan waa tun linba ki turo na, li paak, ki Yennu wutoor doo, ki u dat ḡḡḡ Hesehia nan Juda nan Jerusalem teeb tuba.

²⁶ ḡanne Hesehia nan Jerusalem teeb sikin bi mḡḡ, ki li te Yennu ji ki dat bi tuba, haliḡ ki tan tuu Hesehia kuun.

Ki jiin Hesehia mḡkint nan u baakir po

²⁷ Kpanbar Hesehia din mḡk mḡkint bonchiann, ki li te soḡ kur baakito. U din maa diit ki koont salimmḡna nan salimpeena, nan tانبinyinyira nba daauk paar, nan bonnunubit, nan naagbankḡḡa, nan bonlia nba daauk paar.

²⁸ U bia din maa diit ki sent jeet nan tilḡḡna daan nan olif tiinii kpan, ki bia maa bonkobloi nan naakuut. ²⁹ Yennu bia din turo bonkobit nan mḡkint bonchiann, ki u fit maa

doi bonchiann. ³⁰ Hesehia-e din kor Gihonn nyuntuna nba be paapo, ki li nyun ji ki siik ki saa foru nba be Jerusalem joona fiakir ni, ki koo Jerusalem nook ni na. Hesehia din laat nyannue toonn nba kur ki u tun. ³¹ Ŋaan yoo nba ki Babilonn doo saakab baar ki boi ki loon bin bann yaarlituk toona nba tun tij na paak, Yennu nyiko ki u tuun waa loon bianinba, a wun la u binbeŋ nba tee.

*Ki jiin Hesehia naan gbennu po
(2 Kpanbara 20.20-21)*

³² Toona nba kur ki Hesehia tun, nan waa jii u moŋ tur Yennu bianinba, li sob Yennu sokinii Aisaya, wunba tee Amos bija na yirintu sobinii ni, ki be Juda nan Israel kpanbara barkperii gbouŋ ni. ³³ Hesehia din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, kunkonn paak. Juda nan Jerusalem teeb kur din turo jirinjoontik, u kuun poorpo. U bija Manase din set u seenu ni, ki dii naan.

33

*Ki jiin Juda kpanbar Manase po
(2 Kpanbara 21.1-9)*

¹ Manase din tee bina piik nan ŋanlee-e ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piinŋmu nan ŋanŋmu. ² U din tun biir Yennu ki gaar niib nba din kar doi maŋ ni ki Yennu berib na binbenbiit. ³ U din ŋamm maa tingbanjiantboa nba ki u baa Hesehia din bet na. U din maa binbinta nba ki bi sii jiantir tingbann Baal, ki ŋamm chicherpook Asera ninnant, ki bia jiantir ŋmaabira. ⁴ Ŋoo Manase din maa

tingbana maruŋ binbintir, Yenjiantu ŋasaakak ni, siaminba ki Yennu yet a leje ki bi sii jiantiro nan yoo nba kaa gbennu na, ⁵ ki maa maruŋ binbinta, Yenjiantu ŋasaakak dindonjot ŋanlee na ni, a bii jiantir ŋmaabira. ⁶ U din kɔt u bonjai ki mann mujoonu maruŋ, Ben Hinom baauk ni. U din tuun ninnyɔɔn toona, ki saa bu jabaat, ki bia kɔɔ jabaabis. U din tun yanbɔmm bonchiann ki biir Yennu, ki li donn Yennu wutoor. ⁷ U din jii ninnauŋ nba ki u ŋamm nae ki kɔɔn Yenjiantu ŋasaakak nba ki Yennu yet tur Defid nan u bija Solomonn a, “Ŋasaakak nba be Jerusalem na nie ki n gann Israel booru piik nan ŋanlee na yent ni, ki li tee siaminba ki bi sii jiantirin. ⁸ N kan ban ber nyinn n niib Israel teeb tiŋ nba ni ki n tur bi yeejamm na, li-i tee ki bi sak gaar sennii nan wannu nba ki n toontunno Moses turib na.” ⁹ Ŋaan Manase din turin Juda nan Jerusalem teeb, ki bi tun yanbɔngbeŋir ki gar digbana nba ki Yennu ber nyinn li niib tiŋ na ni, ŋaan ki u niib kɔɔ kar nawa.

Biaŋinba ki Manase ŋamm u mɔŋ

¹⁰ Yennu lek din pak nan Manase nan u niib, ŋaan ki bi yêt bin gbiint. ¹¹ Ŋanne Yennu te ki Asiria kunkonkonna saakab lek Juda yent, ki soor Manase ki teenɔ yommik, ki gaan baŋ u miar ni, ki baano kutmɔnt jaruk, ki jiiu saan nana Babilonn. ¹² Ninbaatir nba ki u be na niŋe, ki u sikin u mɔŋ ki jen u Yomdaano Yennu boor ki barin sommir po. ¹³ Waa miar Yennu yoo nba, ki Yennu got u ninbaatir ki turo gatu, ki te ki u ŋmat jen Jerusalem, ki ŋamm dia u

niib. Linba na te ki Manase bann nan Yennu-tee Yomdaano.

¹⁴ Li poor po, ki Manase ɲamm maa toon Defid doo nanyer po joonn nba be yondo po na, ki nyii kpiɲ po baauk nba kpia nan nyuntonn nba be Gihonn niigaɲ po na, ki saan dian Jaɲ Tammob nan Jerusalem bokir nba ki bi yi Ofel na. U bia din kaan kunkonkonna saakab, ki bi gorii kunkonkonna koonn koonn, Juda digbanpaara ni. ¹⁵ U din nyinn siab yennii nan tingbana ninnant nba ki u din koon Yenjiantu ɲasaakak ni na, nan tingbana maruɲ binbinta nba be kunkonn nba ki ɲasaakak maɲ be na, nan siaminba kur ki tingbana maruɲ binbinta na be Jerusalem. U din jii bona nba na kur ki nyii nann doo na kpiɲe ki lu. ¹⁶ U din ɲamm maa maruɲ binbintir nba ki bi sii jiantir Yennu, ki mann weinanleeb maruɲ nan niipoturu maruɲ li paak, ɲaan yet Juda teeb kur, a bii jiantir ɲamm Israel Yomdaano Yennu. ¹⁷ Niib na din ɲamii mann maruɲ siaminba kur tee yenjiantboa, ɲaan bi din mann ki teen Yennu kooe.

*Ki jiin Manase naan gbennu po
(2 Kpanbara 21.17-18)*

¹⁸ Toona nba kur ki Manase din tun, nan waa din miar Yennu, nan mɔmaan nba ki Yennu sokiniinba din pak nana, Israel teeb Yomdaano Yennu sann ni na, li kur sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouɲ ni. ¹⁹ Kpanbar na Yenmiaru, nan bianɲinba ki Yennu turo gatu, nan u toonbiit nba ki u tun ɲaan tan lebit na,

nan nɔontont toona nba ki u tun, nan tingban-
jiantboa nba ki u maa, nan chicherpook Asera
ninnant nba ki u ɲamm, nan tingbana 1nba ki
u jiantir, li kur sɔb Yennu sɔkiniinba barkperii
gbouɲ ni. ²⁰ Manase din kpo, ki bi piiu u ɲaak
ni, ki u bija Amonn set u seenu ni, ki dii naan.

*Ki jiin Juda kpanbar Amonn po
(2 Kpanbara 21.19-26)*

²¹ Amonn din tee bina piinlee nan ɲanlee-e
ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina ɲanlee.

²² U din tun ki biir Yennu, nan u baa Manase
nba din tun bianaɲinba na, ki mann tingbana nba
ki u baa din tuu mann na. ²³ U din ki sikin u
mɔɲ ki tur Yennu nan u baa na ɲarimi. U din
tun toonbiit ki gar u baawa.

²⁴ Amonn saakab din lor u paak, ki tan kpuii,
u ɲaak ni. ²⁵ ɲanne ki Juda teeb kpuii niib nba
kpuii Amonn na, ɲaan jii u bija Josaya ki dinno
naan, ki u set u baa maɲ seenu ni.

34

*Ki jiin Juda kpanbar Josaya po
(2 Kpanbara 22.1-2)*

¹ Josaya din tee bina ɲanniime ki dii Juda
naan, ki kar Jerusalem bina piintaa nan yenn.

² U din tun linba ɲan, ki penn Yennu par, ki
wei u yeeja Defid binbeɲ, ki mɔk mɔsaku nan
Yennu sennii kur.

Bianaɲinba Josaya biir yenbis jiantii

³ Josaya naan bina ɲanniin niɲ nba ki u
daa tee naasinbik na, ki u piin jiantir u yeeja
kpanbar Defid Yennu, ki bina ɲanna gar, ki

u piin bet tingbanjiantboa, nan chicherpook Asera ninnant, nan tingbana nba kur be. ⁴ U din tur u niib mɔb, ki bi bet bet tingbann Baal maruŋ binbinta nan bonnunubit maruŋ binbinta nba kpiar, ki chɔɔ chɔɔ chicherpook Asera ninnant, ki yeer yeer tingbanlia kur, ki li kphant tant, ki jii li tant ki yat niib nba din tuu mannib na kaat paak, ⁵ ki jii tingbana mannteeb maŋ kpaba, ki joo muu, binbinta nba ki bi tuu mann na paak. U din tun linba nae, ki ŋamm Juda yent nan Jerusalem doo. ⁶ U din tun nna bannue digbangbeŋa nan digbanbis nba be Manase nan Efraim nan Simeonn yentnba ni, ki saan tuu niigaŋ po yent nba tee Naftali na, ⁷ ki saan Israel teeb yent kur po, ki yeer yeer maruŋ binbinta, ki chɔɔ chɔɔ chicherpook Asera na ninnant, ki nann tingbana ki li kphant tant, ki bia bet bonnunubit maruŋ binbinta na buri buri. Li poor po ki u ŋmat Jerusalem.

*Baa la sennu gbouŋ na biaŋinba
(2 Kpanbara 22.3-20)*

⁸ Josaya naan bina piik nan ŋanniin niŋ, ki sɔɔ ki u boon tingbanjiantii, ki pit ŋamm tiŋ na, nan Yenjiantu ŋasaakak nawa, ki ŋɔɔ Josaya tun jab bantaa, a bin ŋamm u Yomdaano Yennu ŋasaakak: ŋamme tee Safann, ki u tee Asalia bija, nan Maaseya, ki u tee Jerusalem doo toondaano, nan Joa, ki u tee Joahas bija, ki tee doo na gbansɔbirɔ. ⁹ Likirii nba ki Liifai teeb nba tee tammɔguura gaar niib boor na, ki bi jii tur mannteeb yudaano Hilkia. Bi din gaar likirii na Efraim nan Manase niib,

nan Israel teleeb nba kur be, ki bia gaar Juda nan Benjammann nan Jerusalem niib boor. ¹⁰ Bi din jii likirii na ki tur jab bantaa nba gorii Yenjiantu nasaakak nammu nae, ki bi gaar tur ¹¹ kanpintanba nan tanmaara, a bin daa n̄aak na tana nan taabii nba ki bi saa jii ki n̄amm Yenjiantu nasaakak nba ki Juda kpanbara din nyikir, ki li pat baa baa na. ¹² Jab nba din tun li toonn na din tee burchimme. Ki Liifai jab banna din tee saakab ki goriib: n̄amme tee Jahaf nan Obadia, ki bi nyii Merari naakuuk ni, nan Sekaria nan Mesulam, ki bi nyii Kohaf naakuuk ni. Liifai teeb kur din tee yan-yinnae. ¹³ Liifai teeb na siab din gorii ki bi jikin bonmaakara, ki bia gorii toontunna nba be toonbooru kur ni, ki siab gorii gbant, koo ki tee guura.

¹⁴ Baa nyint likirii, tiat diiuk na ni yoo nbae, ki manntɔ Hilkia la Yennu sennu gbouŋ na, sennu nba ki Yennu din tur Moses na. ¹⁵ Hilkia din yet Safann a, “N la sennu gbouŋ na, Yenjiantu nasaakak na ni,” ki jii gbouŋ na ki tur Safann; ¹⁶ ki Safann gaar ki saan nann kpanbar boor, ki saa yetɔ a, “Ti tun toona kur nan faa wann biaginba nawa. ¹⁷ Ti jii likirii nba tuu bɔr nasaakak ni na, ki tur toontunna nan bi saakaba,” ¹⁸ ki bia yet a, “Hilkia turin gbouŋ na ki n dia,” n̄aan karin gbouŋ na kpanbar numm ni.

¹⁹ Kpanbar na nba gbat gbouŋ na mɔmaan yoo nba, ki u pat u liant nan parbiir, ²⁰ ki tun Hilkia, nan Ahikam, ki u tee Safann bija, nan Abdonn, ki u tee Mikaya bija, ki bia tur Safann, wunba tee gbansɔbiro na, nan Asaya,

ki u tee kpanbar ɲaasaakɔɔ a, ²¹ “Saant man ki boi Yennu ki turin, ki bia boi ki tur niib nba biar ki be Israel nan Juda tiɲ ni. Ii fiitir ki bann wannu nba be gbouɲ na ni. Yennu donn wutoor ti paak, kimaan ti yeejamm din ki mɔk mɔsaku nan u mɔmaan, ki ki tun nan biaɲinba ki gbouɲ na yet a bin tun na.”

²² Ki Hilikia nan jab nba ki kpanbar tumm na fiir saan, a bin boi poo nba tee Yennu sɔkinii ki bi yiu Hulda, ki u tee Salum ɲaapoo na, ki Salum tee Tokaf bija, ki Tokaf tee Hasra bija na, ki ɲɔɔ Salum gorii Yenjiantu ɲasaakak na ni tiat. Poo na din kɔɔ Jerusalem-e, yent nba waa munlee na ni. ²³ Ki u betib a bii ɲmat kpanbar na boor ki saa yetɔ a, “Mɔmaan nba ki timm Israel teeb Yomdaano Yennu yete na a: Want jɔɔ nba tumii n boor ni na ²⁴ nan mɔmaan nba ki Yennu yete na a: ‘N yaa man baar nan bonbilankante Jerusalem nan li niib kur paak, ki li tee mɔtont nba sob gbouɲ na ni, ki bi bo karin Juda kpanbar numm ni na. ²⁵ Bi yêtima, ɲaan jikit bi piinii ki mann tingbana. Baa tun linba kur, ki li donn n wutoor. N wutoor doo ki lint Jerusalem-a, ki li kan maak yanni. ²⁶ Mɔmaan nba ki min Israel teeb Yomdaano Yennu yete na: A gbiint linba sob gbouɲ na ni, ²⁷ ki sikin a mɔɲ, ki lebit a binbeɲ n boor, ki pat pat a liant ki bui fabin, yoo nba ki a gbat maa yaa n dat Jerusalem niib tuba biaɲinba. N gbat a miaruwa, ²⁸ ki tubdatu nba ki n bo yaa man baar nann Jerusalem paak na, n ji kan te lin baari, see a kuun poor po. N saa te ki a kpo nan parmaasire.’ ”

Ki jab na ɲmat nan mɔmaan na, ki saa wann

kpanbar na.

Biaŋinba ki Josaya lor nan u sii mək məsaku nan Yennu

(2 Kpanbara 23.1-20)

²⁹ Kpanbar Josaya din yiin Juda nan Jerusalem saakab kure ki taamm, ³⁰ ki bi kur lakin saan Yenjiantu ŋasaakak boor, ki mannteeb pukin ŋamm nan Liifai teeb nan niib na kur, li məkita nan nandamm kur. Bi kur numm nie, ki kpanbar na karin molor gbouŋ nba ki bi la Yenjiantu ŋasaakak ni na sanpaapo. ³¹ Kpanbar na din set ki kpian naan jaantarik nae, ŋaan lor nan Yennu nan u sii mək məsaku nano, ki sii dia u sennii nan u wanner, nan u par nan seek kur, ki bia sii tuun wanner nba kur sɔb gbouŋ na ni. ³² U din te ki Benjaminn niib kur, nan binba kur be Jerusalem na sat mɔb nan bi sii dia Yennu molor na. ŋanne ki Jerusalem teeb kur sak molor nba ki bi lor nan bi yeejamm Yennu na. ³³ Kpanbar Josaya din bet tingbana nba kur be Israel teeb yent na ni. Waa din be u manfoor ni ki wei biaŋinba, u din te niib na jiantir bi yeejamm Yomdaano Yennu-e.

35

Biaŋinba ki Josaya teen Yukitgar tiaru jaamm

(2 Kpanbara 23.21-23)

¹ Kpanbar Josaya din dii Yukitgar tiaru jaamm na Jerusalem, ki baakit Yennu, ŋmaasinsinn dapiik nan ŋanna daar, ki kot pegana ki dii li jaamm. ² U din senn mannteeb

na toona nba ki bi sii tuun Yenjiantu ɲasaakak ni, ki chekimm ki bi sii tuun fanu. ³ U bia din tur Liifai teeb nba tee Israel wantteeb ki bi din jiiɓ tur Yennu na kpaanii, ki yet a, “Jiin Yennu molor lakir na ki koonir Yenjiantu ɲasaakak nba ki kpanbar Solomonn, wunba tee Defid bija din maa na ni. I ji daa ban jikitir ki chari kaar nann. Motana, yimme sii tuun ki teen i Yomdaano Yennu nan u niib Israel teeb. ⁴ Taant i leeb naakuuk naakuuk, kii tuun Yenjiantu ɲasaakak na ni, nan biaginba ki kpanbar Defid nan u bija Solomonn wann soɔ kur nan u toonn nba tee na. ⁵ Ii set i toona boor, ki somm niib na naakuuk kur, yoo nba ki bi baar Yenjiantu ɲasaakak ni nan bi maruɲ bona. ⁶ Ii kot Yukitgar maruɲ pegana nan buunii na. Ii ɲamm i moɲ motana kii be fanu, ki mann maruɲ na, ki lin te i leeb Israel teeb n fit wei sennii nba ki Yennu tur Moses ki u wannii na.”

⁷ Kpanbar Josaya din tur niib nba be leɲ na pei nan buunii tusaa piintaa, nan naajai tusaa ɲantaa, ki li tee Yukitgar maruɲ Yenpiinii. ⁸ U saakab mun bia din jii bi pukina ki tur niib na, nan mannteeb nan Liifai teeb na, a bin mann maruɲ. Ki saakab nba gorii Yenjiantu ɲasaakak, ki tee mannteeb yudaano Hilkia, nan Sekaria, nan Jehiel, ki bi tur mannteeb na pegana nan bupanii tusaa ɲanlee nan kobii ɲanloob, nan naajai kobii ɲantaa, a bin jii mann maruɲ, jaamm na yoo. ⁹ Ki Liifai toondamm nba tee Konania, nan Semaya nan u baa bik Netanel, nan Hasabia nan Jeyel nan Josabad, din tur bi pukina pegana nan bupanii

tusaa ɣanɣmu, nan naajai kobii ɣanɣmu, a Liifai teeb na n jii ki mann maruɣ.

¹⁰ Bona kur nba din teen siir ki jaɣ nan Yukitgar tiaru jaamm na yoo nba, ki mannteeb nan Liifai teeb na set bi toona boa, nan kpanbar nba wannib biaɣinba na. ¹¹ Ki pegana nan buunii nba ki bi kotib na, ki Liifai teeb na nyab, ki mannteeb na mun jii bi sonn ki mii mii binbintir na paak. ¹² Ɔjanne ki bi ji biit mujoonu maruɣ bonkobit na ki tur niib na naakuuk naakuuk, a lin te bin fit mann, nan Moses sennu nba tee biaɣinba na. ¹³ Liifai teeb na din pur Yukitgar tiaru jaamm nant na muu paake, nan sennu nba tee biaɣinba na, ɣaan yakin kasii Yenpiinii nant boba ni, nan siarii ni, nan sipiat ni, ki biit nant na ki tur niib na yian yian. ¹⁴ Baa tun linba na ki gbenn na poor poe, ki Liifai teeb na biit nant na ki tur bi moɣ, ki bia biit ki tur mannteeb nba tee Aarɔnn yaaboona na, kimaan mannteeb na din tun toonae ki yonnu tan baa, ki jokin maruɣ bonkobit muu munn, nan maruɣ kpapana kur muu. ¹⁵ Liifai teeb nba tee Asaf naakuuk, ki tee yanyinna na din be bi toona boor nba ki kpanbar Defid din sennib na: ɣamme tee Asaf nan Hemann, nan Jedutunn, ki u tee Yennu sokinii ki piak teen kpanbar na. Tammɔguura nba din be Yenjiantu ɣasaakak tammɔi ni na, li din ki kpaal talas nan bin seet tammɔi na ni, kimaan bi leeb Liifai teeb nae din ɣamii bi Yukitgar tiaru jaamm jeet ki teenib. ¹⁶ Ton, daar maɣ nie ki bi din tun maruɣ toona, ki dii Yukitgar tiaru jaamm, a bin baakit Yennu, ki bia mann mujoonu Yenpiinii maruɣ, nan

biaŋinba ki kpanbar Josaya senn na. ¹⁷ Israel teeb nba din be leŋ na, din jii daaŋanlore ki dii Yukitgar tiaru jaamm nan boroboro nba kaa datiŋ na jaamm. ¹⁸ Laa nyii Yennu sokinii Samuel bina niŋa, bi daa ki ban dii Yukitgar tiaru jaamm nan linba na na; ki Israel kpanbara na soɔ daa ki ban dii Yukitgar tiaru jaamm nba ki Josaya nan mannteeb nan Liifai teeb nan Juda teeb nan Israel teeb nan Jerusalem niib dii na booru. ¹⁹ Bi din dii Yukitgar tiaru jaamm na, Josaya naan binpiik nan ŋanniin niŋe.

*Ki jiiŋ Josaya kuun po
(2 Kpanbara 23.28-30)*

²⁰ Kpanbar Josaya nba din ŋamm Yenjiantu ŋasaakak na ki gbenn na poor poe, ki Ijpt kpanbar Neko jii u kunkonkonna, ki bi saan Karkemis, ki li kpia mokir nba ki bi yi Yufrates na. Ki Josaya koor a wun gooro, ²¹ ŋaan ki Neko tun nan momaan na a bin yet Josaya a, “Tob nba ki n yaa man kon na, li ki la fin Juda kpanbari, n ki baar maa n kon nan fin kaa, n baar maa n kon nan n dataie, ki Yennu betin a man kakit yian. Yennu taa n po, li paak, a daa goimi. Nna-i kaa, u saa biirawa.” ²² Josaya din yet nan wun nyik, ki ki gbiint maan nba ki Yennu te Neko pak nano na, ŋaan lebit u moŋ, ki saan Megido paanu ni a wun kon nan Neko.

²³ Tob na niŋe, ki Ijpt nirɔ din yek kpanbar Josaya peenu, ki u yet u toontunna a, “Jiimin, ki yaat nanin, n laa daŋ bonbiir.” ²⁴ Ki bi wokito u taantoruk ni, ki kooɔɔ u taantorleer nba be leŋ na, ki saan nano Jerusalem. Leŋe ki

u saa kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni. Ki Juda nan Jerusalem teeb kur bui fabin u kuun po.

²⁵ Ki Yennu sokinii Jeremaya yin kuun yaŋ ki jiin kpanbar Josaya kuun po, ki li teen kaar Israel tiŋ ni, ki tur yanyinna, li jab nan poob kur, a bin tuu yin yaŋ na, ki tiar u kuun po. Bi din sob yaŋ maŋ kuun fabinii yanii gbouŋ ni.

²⁶ Linba kur ki Josaya din tun u naan yoo, ki li tee waa loon Yennu bianinba, nan waa saak Yennu sennii bianinba, ²⁷ nan linba kur ki u tun, u pinpiik ki saa tuu u joontu, li kur sob be Israel nan Juda kpanbara barkperii gbouŋ ni.

36

Ki jiin Juda kpanbar Joahas po (2 Kpanbara 23.30-35)

¹ Juda teeb din gann Josaya bija Joahas-e ki dinno naan Jerusalem doo ni. ² Joahas din tee bina piinlee nan ŋantaae ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem ŋmaarii ŋantaa. ³ Ijijt kpanbar Neko din sooro ki teeno yommik, ki te Juda teeb pa salimpeena, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii piintaa nan ŋanlore na, nan salimmona, ki li kpaiu tee nan karwanta baajii na ki turo. ⁴ Neko din dinn Joahas baa bik Eliakim-e, Juda naan, ki ji lebit u sann ki puro Jehoyakim. Neko din jii Joahas ki saan nano Ijijt.

Ki jiin Juda kpanbar Jehoyakim po (2 Kpanbara 23.36-24.7)

⁵ Jehoyakim din tee bina piinlee nan ŋanŋ-mue ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik

nan yenn. U din tun biir u Yomdaano Yennu. ⁶ Ki Babilonn kpanbar Nebukanesar lek Juda teeb ki soor Jehoyakim, ki baano baant, ki saan nanao Babilonn. ⁷ Kpanbar Nebukanesar din jii Yenjiantu nasaakak na ni bonyena nba daauk paar, ki saan nann u n̄aak ni, Babilonn. ⁸ Linba kur ki Jehoyakim din tun, ki li tee bonbilankant nan yanbomm nba ki u tun, li sob be Israel nan Juda kpanbara barkperii gbant ni. Ki u bija Jehoyachinn set u seenu ni ki dii naan.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehoyachinn po
(2 Kpanbara 24.8-17)*

⁹ Jehoyachinn din tee bina piik nan n̄anniime ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem n̄maarii n̄antaa nan dapiik. U mun bia din tun biir Yennu-wa. ¹⁰ Siok nba din baar yoo nba, ki kpanbar Nebukanesar soor Jehoyachinn ki saan nanao Babilonn, ki saa teeno yommik. U bia din jii Yenjiantu nasaakak na ni mokint, ki saan nann. Nebukanesar din jii Jehoyachinn baawaar Sedekaya-e ki teeno Juda nan Jerusalem kpanbar.

*Ki jiin Juda kpanbar Sedekaya po
(2 Kpanbara 24.18-20; Jeremaya 52.1-3a)*

¹¹ Sedekaya din tee bina piinlee nan yenne, ki dii Juda naan, ki kar Jerusalem bina piik nan yenn. ¹² U din tun biir Yennu, ki ki sikin u moŋ ki gbiint Yennu sokinii Jeremaya, wunba din pak Yennu maan ki turo na kpaanii.

*Ki jiin Jerusalem baak po
(2 Kpanbara 25.1-21; Jeremaya 52.3b-11)*

¹³ Nebukanesar din te Sedekaya por Yennu sann ni nan u sii tuumœ nan barmœnii, ŋaan Sedekaya din tan yêt Nebukanesar maŋ mœba. Sedekaya din tee tubkangbatir ki yêt wun lebit ki jen Israel teeb Yomdaano Yennu boora.

¹⁴ Ki bia jenna, mannteeb nan Juda tœndamm nan niib na din wei digbana nba lintib na yanbœmm binbeŋ, ki jiantir tingbana, ki biir jiantu ŋasaakak nba ki Yennu tiœŋ teenir kasii na. ¹⁵ Ki bi yeejamm Yomdaano Yennu ŋamii tuun sœkiniinba, a bii kpaan u niib, kimaan u mœk ninbatinu nan u niib nan u ŋasaakak na, ki ki loon wun biiribi. ¹⁶ Bi lek din sarikit Yennu toonii nae, ki yêt u maan, ŋaan laa u sœkiniinba na tee-e nan Yennu wutoor nba tan doo u niib paak, ki li ji ki mœk gœoru.

¹⁷ Li paak, Yennu din te Babilonn kpanbar lekib. Babilonn teeb din kp̄ii Juda naasin-paaũ, jiantu ŋasaakak na ni. U din ki mœk ninbatinu nan bi sœœ, li nipaaũ, koo nikpera, koo jœœ, koo poo, koo baatœœ, koo wunba mœk laafia. Yennu din jii Juda teeb kur ki kubin Nebukanesar nuu ni. ¹⁸ Nebukanesar din saat Yenjiantu ŋasaakak na, ki jii mœkint nba kur be li ni, ki bia jii kpanbar na mœkint, nan u saakab na mœkint kur, nan linba kur be, ki saan nann Babilonn. ¹⁹ Nebukanesar din joo Yenjiantu ŋasaakak na, nan Jerusalem doo, nan li naanŋei, nan mœkint nba kur be li ni na muu, ki bia bet doo na joona. ²⁰ U din soor niib nba biar ki mœk manfoor na, ki saan namm Babilonn; leŋe ki bi saa tee yommii, ki tuun teen ŋœœ nan u yaaboona tee-e nan Peesia

naangbouŋ nba din tan la paŋ. ²¹ Yennu nba din tokin u sokinii Jeremaya ni, ki pak maan nba na, li din tan gbeewa a: “Tiŋ na saa biar yann kii foi bina piinlore, ki siara toonn kii tuun li paak nan bina maŋ nba tan saa gbenn.”

Biaŋjinba ki kpanbar Sairus te Juu teeb jen bi doo ni

(Esra 1.1-4)

²² Sinsinn binn nba ni ki Peesia kpanbar Sairus dii naan na, Yennu din te mɔmaan nba ki u sokinii Jeremaya pak na, ki li teen bar-mɔnii. U din te Sairus sɔb mɔmaan nba nae, ki tur u yent kur po, a bin karin sanpaapowa.

²³ U din sɔb a: “Maan nba ki Peesia kpanbar Sairus yete na: Yennu nba tee Yomdaano ki be yendouŋ ni nae dinnin durinya na kur naan, ki turin mɔb a man maa u ŋasaakak nba be Jerusalem, Juda tiŋ ni na. Mɔtana, yimm nba kur tee Yennu niib, i kur-ii saa man leŋ, ki i Yomdaano Yennu sii be nani.”

Yennu Gbouŋ Mɔɔr
Bimoba: Yennu Gbouŋ Mɔɔr Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Sep 2022 from source
files dated 11 Jul 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d